

- Vi må tenke norsk

Senterparti-topp Ola Borten Moe tar et kraftig oppgjør med norsk integreringspolitikk. Han mener den har mislyktes på grunn av manglende norsk selvtillit og at sentrale norske verdier hver dag er truet. –Tenk norsk, oppfordrer han.

LAJLA ELLINGSEN

Mobil: 951 98 717

MARI K. BY RISE

Mobil: 951 98 779

Publisert: 28.08.2009 kl. 09:52

Endret: 07.09.2009 kl. 10:40

Dette er Norge. Det fins ikke noe annet utgangspunkt enn vårt. Vår religionsfrihet og ytringsfrihet blir truet hver eneste dag.

I dette intervjuet tar stortingsrepresentanten fra Sør-Trøndelag, som av mange er løftet frem som Sps kronprins, bladet fra munnen og fyrer av en bredside mot det han mener er en mislykket norsk innvandring – og integreringspolitikk. Ifølge den profilerte lederen av næringskomiteen har manglende norsk selvtillit ført til misforstått snillisme og kulturrelativisme som har preget integreringspolitikken i flere tiår. Dette har igjen ført til Frps vekst, ifølge Borten Moe.

Borten Moe slår derfor et slag for et uttrykk hentet fra bestefar, tidligere statsminister Per Bortens, siste nyttårstale: Tenk norsk!

–For å lykkes i å ønske andre velkommen, må vi være trygge på vår egen kultur, historie og våre verdier. Problemet er at vi har altfor lite selvtillit på det norske. Dette har ført til en til dels mislykket integreringspolitikk. Først i dag står tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og vold på dagsordenen, dette har samfunnet sett gjennom fingrene med i 30 år. Her må skolen spille en viktig rolle, og her har vi mye å lære av USA. Der er forskjellene enda større, men likevel lykkes de bedre i integreringen – de har evnet å skape en felles identitet og et felles utgangspunkt til å utvikle samfunnet. Der henger muslimene opp amerikanske flagg i moskeene – de føler seg som amerikanere, sier Borten Moe.

–Hvilken rolle skal skolen spille?

–Vi må styrke dannelsen, og den beste måten å gjøre det på er å styrke historiefaget. I et samfunn som blir stadig mer flerkulturelt møter vi store utfordringer. Samtidig er sentrale holdepunkter som har preget norsk historie i århundrer på vikende front – for eksempel verneplikten og statskirka. Derfor blir skolens rolle i historieformidlingen om grunnsteinene som binder oss sammen så uhyre viktig. Grunnloven er i ferd med å bli en vel bevart hemmelighet, og det er bekymringsfullt. Det er her våre grunnleggende verdier som ytringsfrihet, religionsfrihet og maktfordelingsprinsippet er nedfelt – kunnskapen om dette må styrkes.

–Er ikke disse verdiene en selvfølge i Norge i dag?

–Å tro at dette er en selvfølge er den største feilen vi kan begå. Det er akkurat den typen holdninger som førte til at det ble laget konsentrasjonsleirer i Europa for ti år siden. Vår religionsfrihet og ytringsfrihet blir truet hver eneste dag.

–Av innvanderne i Norge?

–Ja, de også. Se bare på hva som skjedde i kjølvannet av Muhammed-tegningene. Selvfølgelig skulle de bildene trykkes – det var ingenting å be om unnskyldning for. Akkurat da snudde Norges holdning til blasfemiparagrafen seg – den ble plutselig viktigere enn ytringsfriheten. Mange tenker at «vi har da ytringsfrihet og religionsfrihet», men hva betyr det? Dette er ingen naturgitt tilstand, disse verdiene er alltid truet.

–På hvilken måte trues de?

–Vi skal jo alle ha like rettigheter og muligheter, men det er altså først nå problemene med tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og vold i noen miljøer kommer på dagsorden. Det er også en stor andel av innvanderne som ikke jobber og som er forsørget av trygdesystemet. Da har vi ikke maktet å kommunisere en annen viktig verdi, nemlig: Du har ansvar for ditt eget liv og det er ikke statens oppgave å forsørge deg – det får du jagggu klare sjøl.

–Men velferdsstaten er også grunnleggende i vårt samfunn?

–Ja, men det er også det gamle slagordet «Gjør din plikt og krev din rett». Hvis vi kommer dit at folk tenker at det er statens ansvar å ta vare på meg – da har vi tapt.

–Hvorfor tror du integreringen vil lykkes hvis vi tenker norsk?

–Det er ikke noe alternativ. Dette er Norge. Det fins ikke noe annet utgangspunkt enn vårt. Når det er sagt, så er jo verdiene som er nedfelt i Grunnloven en tro kopi av den franske og amerikanske.

–Men handler ikke integrering også om en miks av ulike verdier?

–Jo, men det må ligge noe i bunnen. Skal vi lære hvorfor det er så bra å ikke hareligionsfrihet? Men det er klart at vi i Norge har aldri låst oss inne og det skal vi ikke gjøre. Vi har vår plass i verden.

–Når så mange kulturer er samlet, kan ikke et så sterkt fokus på det norske skape ytterligere avstand og konflikt?

–Nei. Mer norsk historie i skolen betyr ikke at vi skal gi ungene en parademarsj i norske vikinger og nasjonalisme. Vi skal samles om et felles utgangspunkt for å bygge gode samfunn i framtida. Dette må alle respektere. Mulla Krekar – og flere med han – kjemper mot dette hver eneste dag.

–Er det andre ting enn tvangsekteskap og kjønnslemlestelse som må frem i lyset?

–I hijab-debatten var det noen innvandermiljøer som viste sin holdning til oss. De sa det var deres fordømte rett til å bruke hijab med polituniformen og at det var uanstendig å ikke gjøre det. Da sier de indirekte at de som ikke bruker det, er uanstendige. Det er det ikke greit å mene.

–Du sier at vi ikke har selvtillit på det norske. Flere vil mene at vi sliter med det motsatte – sterk selvhevdelse?

–Det er fordi man er livredd for å bli stemplet som brune nasjonalister og satt i bås med NS og Hitler-jugend. Det er nettopp derfor vi må ta denne debatten, så får vi sortere begrepsbruken etter hvert.

–Du er ikke redd for å få brunstempel?

–Nei, jeg føler meg ikke spesielt brun! Og jeg synes ikke mitt budskap målbærer det. Et typisk utslag av denne frykten er det årlige journalistspørsmålet til stortingspresidenten hver 17. mai: «Kan ikke barnetoget på Karl Johan være et uttrykk for nasjonal sjåvinisme og virke støtende på andre?» Unger som spiser is og roper hurra?! Hva er det sammenlignet med Putin i Russland som ruller frem atomrakettene sine, samtidig som han sier at hvis dere ikke gjør som vi sier, så utsletter vi dere?

Innlegg til Debatt signeres vanligvis med fullt navn. Alle innlegg må inneholde fullt navn - (også når navnet ikke skal i avisen), adresse og telefon på dagtid. SKRIV KORT

Likhet for loven i Hitra kommune?

Jeg sitter på terrassen med en kopp nykokt kaffe og nyter stillheten og ser utover havet ... kun fuglesang, bølgeskvulp og en og annen fjern lyd fra en båtmotor høres. Min kropp og sjel fylles av en uerstattelig fred og ro. Jeg følger meg privilegert som er så heldig å ha ei lita hytte ute på Bispøyen i havgapet utenfor Hitra!

Ferien er over for denne gang, men vi har fortsatt helgeidyllen. Allikevel fikk idyllen en «ripe i lakken» da jeg fikk vite at enda en god hyttenabo har fått rivingskrav og varsel om dagsbøter for ikke godkjent byggverk på sin ferieeiendom. To hyttenaboer måtte for en tid tilbake i tillegg til å betale høye bøter, rive hver sitt lille lekehus for sine barn. Nå må to andre naboer rive sine idylliske småsjøstuer, som har bidratt til å skape mulighet for hyggelige samlinger i et til tider utrygt trønderklima.

Trist! Men lovverket sier vel sitt her, og lovverket må vi jo alle forholde oss til. Eller må vi ikke det? Med å ha ei hytte i havgapet er det naturlig og ganske påtvungent å ha båt. Og når man har båt er det mulig å dra på båtturer, noe som også gjelder for heldige meg. Når vi drar på båttur, kjører vi ofte rundt øyene på Bispøyen og Ytre Kvenvær, og vi nyter synet av de mange perler av feriesteder som er skapt av minst like heldige mennesker som meg. Men da lurer jeg virkelig på om vi egentlig har det samme lovverket å forholde oss til.

Slik ser det ikke ut for meg! Ute på Bispøyen har flere hyttenaboer fått krav fra Hitra Kommune om å rive rekkverk på



Hytteieier på Bispøyen i Hitra kommune mener kommunen forskjellsbehandler hytteeierne med sin håndheving av loven om hva som er bygningsmessig tillatt.

terrasser (i strid med enhver logisk HMS-tenkning), fjerne flytebrygger (som vi er avhengige av for å skape tilgjengelighet), rive små bryggehus og forminske plattinger (som inspirerer til utendørsliv), ja, til og med krav om å redusere høyde og gråmale sine hvite flaggstenger (noe som strider med norsk kulturtradisjon). Flere har fått krav om å bytte ut, flytte eller fjerne vinduer på sine naust og sjøhus, eller rett og slett krav om å rive hele husene.

Men ikke alle. Noen ser ut til å ha fått tillatelse til å bygge det som naboen måtte rive, eller utvide det som naboen måtte forminske, eller rett og slett fått ja der naboen fikk nei, da de søkte om det. Andre har aldri søkt, og dermed verken fått ja eller nei. Men det holder vi alle stilt om. Mange får jo tilgivelse for dette.

Men ikke alle. Jeg føler med mine gode hyttenaboer! Jeg føler glede med

dem som har fått ja, og sorg med dem som har fått nei. Og de som aldri har søkt, ser ut til å ha det skikkelig bra her ute, de også. Jeg føler glede også med dem. Men noen ganger må jeg få lov til å undre meg over akkurat dette. Jeg undrer meg over om Hitra kommune behandler alle likt i forhold til gjeldende lovverk? Eller er det slik at Hitra kommune behandler Jørgen Hattemaker og Kong Salomon forskjellig? Ja, jeg bare undrer.

ANNE

Noen ser ut til å ha fått tillatelse til å bygge det som naboen måtte rive, eller utvide det som naboen måtte forminske, eller rett og slett fått ja der naboen fikk nei, da de søkte om det.

Tenk norsk!

Tittelen er hentet fra Per Bortens siste nyttårstale, poenget var at vi må være trygge på oss selv i møte med en fremtid som er stadig mer omskiftende om vi skal lykkes.

Alt er som før: det norske samfunnet endrer seg. Men endringsfarten øker. Om lag halvparten av de 500 000 innvandrerne og norskfødte med innvandrereforeldre i Norge, kommer fra Afrika, Asia og Latin-Amerika. Nød og økende forskjeller vil ikke redusere emigrasjonen i fremtiden. Innvandring og integrering er vår tids største utfordring, det er ikke et alternativ å ikke lykkes.

Manglende norsk selvtilitt har resultert i en tildels mislykket innvandrings- og integreringspolitikk, og en debatt rundt som sjelden er opplysende. Det er på tide å lære av de som har lykket, mer av USA enn av oss selv.

Manglende norsk selvtilitt gir seg mange utslag; som standardspørsmålet til Stortingspresidenten 17. mai om ikke barnetoget opp Karl Johan egentlig er uttrykk for nasjonal sjåvinisme og kan virke støtende på andre! Denne holdningen har resultert i en misforstått snillisme og kulturrelativisme som har preget norsk asyl- og integreringsproblematikk i flere tiår. Først i dag står tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og uakseptable holdninger på dagsorden, ting myndighetspersoner tidligere har SETT gjennom fingrene med.

På den andre siden har FrP vegetert tildels godt på et annet utslag av mangel på selvtilitt; mistro, fremmedfrykt og redsel for endring. Sosionomer med tilvalgsfag i kulturforståelse og kynikere i FrP har ikke skapt grunnlag for konstruktiv dialog og debatt.

Dette er selvsagt bruddstykker i et komplisert landskap, men svaret peker stadig mot samme konklusjon: Mangel på selvtilitt. Mens de andre nasjonene er trygge på hvem de er og hva de representerer, er dette fremdeles litt utfordrende for nordmenn. Derfor kan de stille krav, arrangere militærparader og orientere seg i et stadig mer mangfoldig landskap med den største selvfølgelighet. Nasjonalisme i betydning tro og tillit til hva den liberale nasjonalstaten som

ramme betyr for oss som individ og samfunn er positivt. Dette er en form for nasjonalisme vi trenger mer av, ikke mindre. I et Norge som blir stadig mer forskjellig er det viktig å ha et bevisst forhold til hva som samler og forener, ikke ulikhetene.

Et norsk statsborgerskap skal være fargeblindt. Slik bør statsborgerskapet erstatte traderte oppfatninger av det å være norsk; fortrenge myten om å bli født med ski på beina. Vi må insistere gud og hvermann er norsk – med tilhørende plikter og rettigheter – når passet stadfester norsk statsborgerskap. Når samfunnet blir stadig mer variert, mangfoldig og «amerikansk», må vi tilstrebe en norsk identitet basert på amerikanske ideal: statsborgerskap; pass og Grunnlov.

Grunnloven er iferd med å bli en stadig bedre bevart hemmelighet her i Norge. Men merket, det stend. Den gir oss frihet og demokrati. Den har stått støtt tross omskiftelige tider. I USA pugger elevene enkeltparagrafene og diskuterer dem. I Norge lærer vi om Eidsvoll, spiser is 17. mai og feirer når Regjeringen har forpliktet oss til en konvensjon som går over Grunnloven! Der ligger der alvor i innholdet, her er vi opptatt av symbolikken. Vi bør ha mye å lære av dette, nye folkegrupper faller ikke for symbolene, men innholdet vil kunne samle oss alle.

Vi bør skjele til USAs felles motto: E pluribus unum; ut av mange, én. Vi er forskjellige med stor F, men vi er statsborgere i lag. Ikke minst i lys av dette blir diskusjonen rundt allmenverneplikt, innholdet i skolen og forventninger til nye borgere viktig. Hvordan kan vi skape fellesskap og gjensidige forpliktelser i et samfunn der mange av de gamle mekanismene er under stadig sterkere press?

Jeg mener det er naivt å tro at innvandring, konkurrerende religioner og et mer sammensatt samfunn er uproblematisk alltid og for alle. Løsingen følger logisk: Norge må bestyrke seg selv. Da må enkeltindividene innenfor statsgrensen være overbevist om at de – vi – er i samme båt, med det samme ansvaret overfor hverandre. Tenk norsk!

OLA BORTEN MOE

Tankekurs

Media er full av lovnader for tida. Alle partia lovar betre omsorg, betre skule, betre vegar, meir jarnbane, meir av alt som kostar pengar. Fellesskapet, dvs. stat og kommune, skal betale. Dei fleste partia lovar mindre

skatt, i alle fall ingen auke. Vi skal ikkje bruke meir oljepengar. Det er eit tankekurs korleis dette kan gå ihop. Kan nokon gi svaret? Løftebrot uansett parti som får makta?

VALO

Tid for gatelys

Onsdag kveld var jeg på vei fra Øvre Leifoss til Risvollan. Til min store forskrekkelse var ikke gatelysene tent. Dette var på kvelden kl 22.30. Det regnet litt og asfalten var helt svart. Det var helt mørkt langs hele veien. Jeg trodde det var strømbrydd eller en feil, men det viser seg at

dette ikke var første gangen i høst. Dette kan skape farlige situasjoner langs Bratsbergveien og Kastbrekkveien/Utleirveien. Det er for dårlig av Trondheim kommune å ikke ha gatelysene på når det er mørkt ute.

KNUT ARILD JOHANSEN DYB

Beiteland tapes bit for bit

I Adresseavisen 18.08.09 er det en artikkel om bygging av en bil- og traktorvei på strekningen Kubjörgan – Drøydalen i Selbu kommune som er kjent ugyltig. I følge avisen er det ikke gitt stoppordre for videre veibygging inntil saken er behandlet på nytt. Fredag 21.08.09 er det nok en artikkel om ulovlig oppsettelse av beitegjerder for bufe i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i Selbu kommune. Miljødepartementet har ikke gitt noen tillatelser til oppføring av slike gjerder.

Alt dette skjer i Essand reinbeitedistrikt som fra før er belastet med store inngrep som kraftutbygging, veibygging og utstrakt etterbruk i kommersiell sammenheng. Jeg har stor forståelse for reinbeitedistriktets og naturvernforbundets reaksjoner.

Det er en kjensgjerning at reindriftsarealer nedbygges bit for bit, og stadig større områder blir tatt i bruk til andre formål. Det er derfor nødvendig å ivareta gjenværende reinbeitearealer slik at reindrift fortsatt kan opprettholdes.

Hvordan kan slike ting skje? I Norge har vi et sett med regler som alle underliggende forvaltningsorganer er bundet av



Det er økt press på områder som i dag brukes til reinbeite og nye inngrep skjer uten tillatelse, ifølge innleggsforfatteren. Foto: GEIR TØNSET

og skal håndheve. Plan- og bygningsloven for eksempel. I de nevnte sakene kan det synes som om man har satt vedtatte regler til side. Konsekvensen er at man ikke får undersøkt om det finnes kulturminner i området, og man får heller ikke vurdert inngrepet i forhold til reindriften i området.

Dessverre er slike hendelser nærmest blitt vanlig flere steder. Også i mitt eget område, Riast/Hylling reinbeitedistrikt, er flere veier bygd uten at det foreligger godkjennelse. Slike «ulovlige» prosjekter blir som regel godkjent i ettertid, uten noen vesentlig reaksjon fra myndighetenes side.

Det argumenteres ofte for at forvaltningen i størst mulig grad skal foregå så nært brukerne som mulig. Men slike

saker er med på å undergrave et slikt standpunkt. Skal det være lokalforvaltning, må alle håndheve de lover og regler som er vedtatt av Stortinget. Generelt blir reindriftens interesser lite vektlagt under saksbehandlingen i kommunene. Dette er årsaken til at reindriften har dårlige erfaringer med lokal forvaltning, noe som gjen-speiler seg over det ganske land.

For å få slutt på slike saker, må det strengere reaksjoner til overfor utbygger. Jeg mener at også de forvaltningsorganene som på en feilaktig måte har behandlet saken bør få seg en smekk. I dag er det lettere å få tilgivelse og godkjenning i ettertid. Når reaksjonene på ulovlig bygging uteblir, får ukulturen fortsette.

Norske Samers Riksforbund (NSR) har over lang tid påpekt faren ved at stadig større del av beitearealene båndlegges. Vi har ved flere anledninger minnet kommunene på deres ansvar for å ivareta reindriftenes interesser i alle utbygningssaker. Det er fortsatt nødvendig å arbeide for at reindriftens arealvern styrkes.

JARLE JONASSEN
Reineier og sametingskandidat

**Klam omfavnelse**

Sp-topp i Trondheim, Tone Sofie Aglen, gir Ola Borten Moe rett i at når man er trygg på egen identitet frykter man ikke det som er annerledes. Men hun betakker seg for å bli omfavnet av Frp. Foto: TOM HANSEN

- Borten Moe skaper frykt

Aps integreringspolitiske talsmann, Arild Stokkan-Grande, tar sterk avstand fra Ola Borten Moes utspill om mislykket integreringspolitikk: – Slike utspill skaper avstand og frykt, sier han.

Det var i gårsdagens Adresseavisen at Senterpartiets listetopp i Sør-Trøndelag, Ola Borten Moe, tok et kraftig oppgjør med norsk integreringspolitikk – som han mener er mislykket. Ifølge Borten Moe er sentrale norske verdier truet, den norske selvtiliten altfor lav og svaret på utfordringene er å tenke norsk.



Aps andre kandidat i Nord-Trøndelag, Arild Stokkan-Grande (bildet), mener Borten Moe mangler kunnskap om integrering både i Norge og andre land:

– Sammenlignet med andre land er norsk integrering en stor suksess. Dette blir derfor et meningsløst slag i løse lufta. USA er slett ikke et forbilde. Landet sli-

ter med en enorm mengde illegale innvandrere, store subkulturer og egne bydeler for forskjellige minoriteter. USA er et enormt klassesdelt samfunn, og det skal ikke mye kunnskap til å vite at landet har større utfordringer i det muslimske miljøet enn vi har i Norge, bemerker Stokkan-Grande lakonisk.

Oser fremmedskepsis

Stokkan-Grande mener Borten Moe – og flere med han – blander kortene:

– Vi har hatt en stor debatt om det økende antallet asylsøkere som kommer hit uten grunn og som begår lovbrudd. Disse asylsøkerne skal aldri integreres i det norske samfunnet og dette er derfor ikke et bevis på mislykket norsk integreringspolitikk. Det er trist at flere faller for fristelsen til å blande tema, det er på grensa til populistisk og panikkpreget. Og det fører til en debatt som skygger for de mange viktige problemene innvandrere er utsatt for som tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og utenforskap, sier han.

– Hva tror du om Borten Moes budskap om å tenke norsk?

– Her oser det av fremmedskepsis og krav om at man skal forkaste alt man har med seg og rendyrke det norske. Hvis vi gjør

dette, vil integreringsprosessen bremses. Hvis innvandrerne føler at samfunnet er skeptiske til dem fra dag én, vil de som kommer hit gå i vranglås, tror Ap-toppen og legger til:

– Slike bidrag i debatten om at våre verdier daglig er truet, vil for det første føre til at nordmenn blir livredde og enda mer skeptiske til innvandrere. For det andre vil innvandrerne selv bli redde. De er jo selv glad i disse verdiene. Det er jo nettopp derfor mange av dem har kommet hit! Jeg er overbevist om at 99 prosent av norske muslimer mener at Norge er deres muslimske drømmesamfunn. Vi er på samme side i denne saken, sier Stokkan-Grande.

Heia Ola Nordmann

SVs førstekandidat i Sør-Trøndelag, Snorre Valen (bildet), mener Borten Moe beveger seg på en knivsegg.



– Jeg aksepterer ikke at ytringsfriheten i Norge er truet. Og skal da mine gode venner fra Iran, som vet veldig mye om ikke å ha ytringsfrihet, være de som truer den? Jeg sier ikke som Ola: Tenk

norsk, jeg sier tenk sjøl! Folk må være stolte av det de kommer fra. Slik Ola uttaler seg vil folk tenke med skam på egen bakgrunn – at alt de er og står for er kjønnslemlestelse og tvang, sier Valen.

Borten Moes utspill klinger godt i ørene på Frps andre kandidat i Sør-Trøndelag, Tord Lien (bildet): Det er gledelig og nødvendig at han går så langt som han gjør og klinker



til mot sine egne. Jeg skal spare meg for å si velkommen etter, jeg vil heller gi Ola Nordmann all mulig ros for dette utspillet. Dette er nye tanker fra de rødgrønne, de har vært svært lite opptatt av norsk kultur og nasjonalisme tidligere. Han tar et betimelig oppgjør med den mislykkede integreringspolitikken, framholder Frps stortingsrepresentant.

Klam Frp-omfavnelse

Sp-topp i Trondheim, Tone Sofie Aglen, påpeker at sist gang «norske verdier var på kanten av stupet», kom advarselen fra den omstridte religionshistorikeren Hanne Nabintu Herland.



Adresseavisen i går.

– Jeg er skeptisk til begrepet norske verdier, og jeg betakker meg for Frps omfavnelse. Norske verdier er ikke statiske, de er hele tida i utvikling. Ta for eksempel likestilling og aksept for homofile. Dette er norske verdier som har blitt kjempet gjennom i nyere tid, sier Aglen som imidlertid gir Ola Borten Moe rett i at når man er trygg på egen identitet frykter man ikke det som er annerledes.

– Vi har latt Frp fiske i dette farvannet i 30 år. Jeg er skeptisk til å etterligne Frps retorikk – som at norske verdier er truet. Men jeg tror ikke Ola mener å etterligne Frp, selv om det kan høres slik ut, sier Aglen.

LAILA ELLINGSEN 951 98 717
MARI K. BY RISE 951 98 779
nyhet@adresseavisen.no

Tema: Stortingsvalget 2009

En redd politiker, er en farlig politiker

Sps Ola Borten Moe går ut i Adresseavisen 28/8, med en overraskende kunnskapsløs rekke med påstander og analyser rundt integrering. Det er tydelig at han er redd. Redd for noe fremmed.

Det er det nok mange som er. Statistisk sentralbyrås analyser viser riktignok at nordmenns holdninger til innvandrere blir mer og mer positive, men det er fremdeles et ganske stort mindretall som deler Borten Moes frykt. At denne frykten er dårlig begrunnet, kan man kanskje se av at frykten og skepsisen er størst blant de som har minst kontakt med innvandrere.

Det vil alltid være konflikter når ulike mennesker møtes - det gjelder uavhengig av om det er snakk om innvandrere eller ulike grupper nordmenn. Der- som disse skal løses på en god måte, er det viktig å ikke blåse problemene ut av proporsjoner, og takle dem på et konkret og kunnskapsbasert grunnlag.

Esposito og Mogahed har gjennomført en grundig vitenskapelig undersøkelse av holdningene til muslimer over hele verden. Resultatet var at de deler europeeres positive holdninger i spørsmål om ytringsfrihet og demokrati. Tilsvarende har TNS Gallup undersøkt holdningene til muslimske innvandrere i Norge, og funnet de samme resultatene. Det er virkeligheten. Hvor kommer de så fra, disse ideene om horder av skumle muslimer som angriper «våre» verdier? De blir selvsagt spredd - særlig etter 11/9 - av medier, og skremte politikere. Derfor er Borten Moes kommentarer særlig trist.



Ifølge Rødts Ronny Kjelsberg er senterpartiets Ola Borten Moe en redd og farlig politiker. Foto: kim nygård

Blant annet sier han at i forlengelsen av debatten om Muhammed-karikaturene: «Akkurat da snudde Norges holdning til blasfemiparagrafen seg - den ble plutselig viktigere enn ytringsfriheten.» Hvor kort hukommelse har Borten Moe?

De eneste som snudde iht. blasfemiparagrafen den gang var Frp som tidligere var for den for å tekkes sine kristenfundamentalistiske velgere, men som plutselig oppdaget at den også kunne beskytte islam. Likeledes var det for å tekkes kristne vel-

» Hvor kommer de så fra, disse ideene om horder av skumle muslimer som angriper «våre» verdier?

gere at Borten Moes eget parti forsøkte å presse gjennom paragrafen i regjering. Religiøse har ellers vært for den både før og etter, og sekulære krefter som f.eks. Rødt og andre på venstresiden har alltid vært mot den.

En redd politiker, er en farlig politiker. Angrep på, og innskrenkninger av våre individuelle friheter i moderne tid har kommet innenfra, fra politikere som har skremt både seg selv og befolkningen med ulike konstruerte fiendebilder. Fra mccarthyismen i USA, til terrorlover som ble spredd til hele Europa under «krigen mot terror» (her i Norge innført av «liberale» Odd Einar Dørum (V)) og til dagens debatt om EUs datalagringsdirektiv. Frykten har nå også ført åpent nynazistiske partier både inn i Europaparlamentet, og på norske stemmesedler til stortingsvalget.

Denne formen for irrasjonell frykt er det viktig å slå tilbake - den har historisk ført til store overgrep både på enkeltpersoner og grupper. Borten Moe tar på seg et stort ansvar når han nå bidrar til å underbygge denne frykten.

RONNY KJELSBERG

Leder for Rødt i Sør-Trøndelag, 3.kandidat til Stortinget



Ørland er base for Natos Awacs-fly, noe som er i tråd med Høyres syn på Norges plass i Nato. DAN ÅGREN

Høyre er garantisten for et sterkt forsvar

I **Aftenposten** for noen dager siden, kunne vi lese at ingen vanlig HV-soldat har fått trene med gevær i år. Derimot hadde hundrevis spadd olje og vært parkeringsvakter på Landskytterstevnet. Nå ropes det varsko. Forsvarets ressurser står ikke i forhold til oppgavene og forsvarsstrukturen. Målet med de siste tiårenes omstilling har vært å rette opp denne ubalansen, men Forsvarets operative evne er fortsatt for svak og har, i følge Riksrevisjonen, blitt redusert i perioden 2005–2008 under de rødgrønne. Regjeringens langtidsplan for perioden 2009–2012 gjør ikke nok for å løse dette.

Høyres mål er et forsvar som

sikrer norske interesser, suverenitet og handelfrihet og som gjør oss i stand til å ivareta våre internasjonale forpliktelser. Våre soldater i internasjonale operasjoner må sikres tilstrekkelig utstyr av høy kvalitet. Norge har et klart moralsk ansvar for å sikre soldatene god oppfølging når de har utført oppdrag i internasjonale operasjoner.

NATO har vært og skal utgjøre grunnsteinen i norsk sikkerhets- og forsvarspolitik. Derfor vil Høyre bygge opp om NATOs permanente tilstedeværelse i Norge, samt legge til rette for økt alliert øvelsesvirksomhet og aktivitet. Ørland Hovedflystasjon er en av NATOs

viktigste treningsbaser for kampfly, og stasjonen er det naturlige valget for større internasjonale øvelser. Her er det tilgjengelig luftrom både dag og natt samt lett tilgjengelig skytefelt som muliggjør trening sammen med andre våpengrener og ulike flytyper. Det er også konkludert med at Ørland kommer bedre ut av støyproblematikken enn de andre basealternativene vil gjøre.

Sør-Trøndelag Høyre mener at det er de militærfaglige argumenter som må være avgjørende ved valg av ny hovedflybase. Arbeidet med å styrke Ørland som en operativ flybase vil være en av de viktigste oppgaver for Høyre-politikerne fra

» Høyre vil sørge for at det flys mer, seiles mer og øves mer i hele forsvaret.

Trøndelag. Vi vil også ta initiativ til en bred tverrpolitisk samling i dette arbeidet. Høyre vil sørge for at det flys mer, seiles mer og øves mer i hele forsvaret. Høyre vil øke bevilgningsnivået for å gjøre Forsvaret i stand til å løse sine oppgaver og skape reell balanse mellom bevilgninger, struktur og pålagte oppgaver. Da trenger vi en ny regjering med et sterkt Høyre slik at både Ørland og resten av det norske forsvaret får en styrket forsvaresevne.

TORHILD O. AARBERGSBOTTEN

3. stortingskandidat Sør-Trøndelag Høyre

Frps kriminalpolitikk skaper flere forbrytelser

Tøff kriminalpolitikk er Frps glansnummer: Hardere straffer og full soning. Syretesten på all politikk er enkel: Vil den virke? Svaret her er også enkelt: Tiltakene vil virke, men i motsatt retning! En rekke fagfolk har svart på Aftenpostens spørsmål: Forsker Erik Hammersvik, Universitetet i Oslo: «FrPs politikk vil føre til mer kriminalitet gjennom økt tilbakefall, overfylte fengsler og lange soningskøer».

Professor på Politihøgskolen, Paul Larsson: «Den svekkelsen av kontrollapparatene (Kredittilsynet, toll og skatteetatene) som partiet ønsker å gjennomføre, vil klart føre til problemer for Økokrim som vil måtte henlegge flere straffesaker. Etterforskningen av økonomisk og organisert kriminalitet vil også lide».

Regiontillitsvalgt Jorunn Foss i Fengselsforbundet: «Det er så dumt av FrP å foreslå å fjerne 2/3-prøveløslatelse ... som kan hjelpe de innsatte tilbake til en kriminalitetsfri tilværelse». Rusprogram, arbeidsprogram, sinnestrang mm. Vi vet at dette virker og gir en lavere tilbakefallsprosent».

Også andre Frp-forslag vil øke kriminaliteten: «Bygg ned UP». Resultat: Fritt fram for fartsbøllene, flere drepte og livsvarig skadde.

«Lavere alkoholavgifter, vin i butikk og alkohol på døgnåpne bensinstasjoner». Forsker Hilde Pape: «Få ting er så godt dokumentert innen forskningen som dette. Alkoholpolitisk frislipp har en svært høy pris i form av mer vold og lidelse». Finland kuttet kraftig i avgiftene. Etter kort tid var virkningene så dramatiske at de snudde helt om.

FrPsforslag skjermer noen forbrytere: Fartsbøllene som truer andres liv og helse skal slippe «maset» fra UPs lasere. Økonomiske forbrytere får en enklere hverdag når det skjæres i budsjettene til toll, skatt og Kredittilsynet.

Er det derfor noen av landets rikeste betaler FrP millioner? Et slags forskudd?

Fagfolkene har talt og advart. FrPs Ellingsen svarer: «Det dumme jeg har hørt».

Kan tung fagkunnskap avfeies som dumskap?

INGJALD ØRBECK SØRHEIM

Advokat

Til «folk flest»

Stem ikke Frp, de er for privatisering av skole, helse og omsorg. Det blir innført privat helseforsikring og vi får et klasseskille med det beste for de rikeste. Våkn opp før det er for sent!

INGUN SOLBERG

**Provoserer**

Ola Borten Moe (Sp) mener norske verdier er truet og har selv vært på studietur til Danmark for å lære av dansk innvandringspolitikk. Fra venstre Ola Borten Moe, Snorre Valen, Øyvind Håbrekke, Per Sandberg og Eva Kristin Hansen. Foto: KRISTIN SVORTE

«Vi har ikke mye å lære av den

Ett år etter at Ola Borten Moe kom med utspillet «tenk norsk», provoserer han fremdeles sine politikerkolleger. – Det er farlig når stortingspolitikere som Ola tror innvandrere har et dårligere forhold til demokrati enn det vi har, sier Snorre Valen.

To uker før valgdagen i fjor, kastet Ola Borten Moe ut en brannfakkell der han tok et kraftig oppgjør med norsk integreringspolitikk. Han mente den hadde mislyktes på grunn av manglende norsk selvtilit – og at sentrale norske verdier hver dag er truet. På valgdagen fulgte han opp da han valgte ordet «Norge» på en plakat på Adresseavisens førsteside. På Café Christiania ett år senere, forteller hans sørtrønderske kolleger at de reagerte til dels sterkt på utspillet.

Borten Moe: – Dette er en av de

viktigste debattene i vår tid. Mye er i endring, og det skjer raskere enn før. Folk har mistet sitt identitetsgrunnlag, de flyter rundt på havet som en kork. Vi må definere de tingene vi har å samle oss om.

Valen: – Du hadde noen formuleringer jeg reagerte veldig på – for eksempel at vårt demokrati er truet.

Helleland: – Du ville dra opp en innvandringsdebatt, men den ble litt rufsete i kantene. Så dro du til Danmark for å lære om deres innvandringspolitikk. Og på valgdagen sto du på førstesiden av Adresseavisen med en plakat det sto «Norge» på. Alt dette bekreftet ytterligere inntrykket av et rufsete utgangspunkt. Siden har vi ikke hørt noe mer, det er full konsensus fra Venstre til Frp. Regjeringen har strammet inn.

Borten Moe: – Ja, vi fører en dansk innvandringspolitikk i Norge.

Valen: – Nå må vi holde tunga rett i munnen. Integrerings-, asyl- og innvandringspolitikk er tre forskjellige ting. Jeg gidder ikke legge skjul på at SV tapte asylopolitikken i Soria Moria 2, men vi har ikke tapt integreringspolitikken og innvandringspolitikken.

Hansen: – Norsk innvandringspolitikk handler stort sett om innstramminger. Mye blir saset sammen, og det blir stort sett ytterliggående meninger.

Adressa: – Fører regjeringen en for streng politikk?

Hansen: – Den skal være streng, men rettferdig. Asylinstituttet må bevares.

Sandberg: – Jeg synes Ola sa ting på en utrolig komplisert måte. Han bruker så mange setninger. Det er viktig å ta vare på norske verdier, enkelt og greit. Så påstår du, Ola, at Norge fører en dansk innvandringspolitikk. Vi er ikke i nærheten en gang. Dere har stemt ned en rekke forslag vi kommer med. Storberget har vært krass på å sende folk ut, men vi har en lang, lang vei å gå før vi nærmer oss danskene.

Borten Moe: – Vi har strammet inn betydelig.

Sandberg: – Ett eksempel?

Borten Moe: – Uttransportering. Det er selve suksessfaktoren for regjeringen etter valget. Se på Danmark og Sverige nå, vi har en helt annen utvikling i forhold til hvor mange som kommer nå. Norge har fått en nedgang på 30 prosent etter at vi startet uttransportering.

Valen: – Skal målet være at så få mennesker som mulig kommer til dette landet?

Sandberg: – Hvem er det vi har transportert ut?

Borten Moe: – Irakere. Men dette er ryktebørs, og det er den mest effektive børsen på dette feltet her. Nå kommer det ikke flere enn at vi kan håndtere det, og da blir det rom for å diskutere integreringspolitikk.

Sandberg: – Jeg må få avbryte. Så dere føler at dere har kontroll nå? Hvor mange er det som kommer?

Borten Moe: – 14 000.

Sandberg: – 14 000 kommer, og dere mener dere har kontroll?

Borten Moe: – Det er i hvert fall et volum vi kan takle. Og når vi har kontroll, skaper det muligheter for å diskutere integreringspolitikken på en mer helhetlig måte. Det er en minst like viktig debatt.

Sandberg: – Hvilke andre forslag har dere importert fra Danmark?

Borten Moe: – Det er en lang rekke ting de gjør i Danmark som vi ikke skal gjøre i Norge. Det er skammelig at danske bor-

gere med utenlandsk bakgrunn ikke har samme rettigheter som andre danskere. Og de stiller krav til dansk statsborgerskap som halvparten av danskene selv ikke klarer, nemlig karakteren fire i dansk. Og det gjør de bare for å demonstrere en slags handlekraft for å tilfredsstille Dansk Folkeparti.

Sandberg: – Slutt! Det er tverrpolitisk enighet om dette i Danmark.

Håbrekke: – Utspillet til Ola

Det er så naivt, også Ola er fortsatt så naiv.

Per Sandberg



Engasjert: - Dette er en av de viktigste debattene i vår tid. Mye er i endring og det skjer raskere enn før. Folk har mistet sitt identitetsgrunnlag, de flyter rundt på havet som en kork, sier Ola Borten Moe (t.h.). Per Sandberg (t.v.) synes Borten Moe sier ting på en komplisert måte.

Vi er på embryo-stadiet når det gjelder å ordlegge det som nå skjer.

Øyvind Håbrekke



■ Foran valgkampen i fjor sommer samlet Adresseavisen sju stortingskandidater fra Sør-Trøndelag på Krokholmen, utenfor Stokkøya. I løpet av 24 timer fikk de ulike utfordringer, både som lag og som enkeltpersoner.

■ Seks av dem ble innvalgt på Stortinget i fjor høst. Nå er scenen flyttet til hovedstaden – Cafe Christiania – vis a vis Løvebakken og nasjonalfor-samlingen.

■ Vi har oppsummert året på Stortinget sammen med dem. Hva fikk de til? Hvilken rolle har de spilt, på Stortinget, i sine egne partigrupper? Hvordan omgås de hverandre?

■ Gjennom denne serien kan du lese om slagene de vant, kampene de tapte og hvordan de ser på sin egen innsats og den politiske veien videre.

Tidligere artikler:

29. juni: «Jeg har ikke fått til en dritt»

1. juli: Om bryllupsplaner og likestilling.

3. juli: Borgerlig samling, hva skal til?

1 dag: «Vi har intet å lære av den arabiske verden»

Neste gang: Gode venninner og politiske motpoler.



Fjerde generasjon: Sprint HTC EVO 4G ble nylig lansert.

Må vente på supernettet

Midtnorske mobilbrukere må vente på neste generasjons mobilnett.

Telenor vil vente i flere år før de kommer på banen mens hovedkonkurrenten Netcom bare vil bygge ut deler av Trondheim i første omgang. De vil være på plass der før jul.

– Netcom er kommet lengst i verden når det gjelder 4G. Vi er ferdige med å bygge ut i Oslo og holder på med Akershus. Deretter kommer Trondheim, Bergen og Stavanger, sier kommunikasjonssjef Øyvind Vederhus i Netcom.

Tidligst 2012

Det lynraske 4G-nettet skal være ti ganger raskere enn dagens 3G-nett. Det er spådd å erstatte behovet for trådløse datanett og vil endre måten vi bruker mobiltelefon og andre bærbare dataplattformer på.

– Vi vil ikke komme med 4G før i 2012. Det er for få brukere på mobil ennå og frekvensene som er tilgjengelige gjør at det bare egner seg for de største byene, sier dekningsdirektør Bjørn Amundsen i Telenor.

Han illustrerer problemet med å fortelle at ikke engang den splitter nye Iphone 4 kan bruke 4G-nettet. Samt at etter seks år med 3G-nett eksisterer det knapt bankterminaler, alarmsystemer eller lignende for 3G. De bruker alle fortsatt eldre GSM-teknologi. Amundsen sier Telenor har besluttet at de vil bygge ut 3G ytterligere på frekvensene hvor GSM ligger i dag. Når det gjelder 4G, er ikke dette et talenett i dag.

Både Netcom og Telenor satser fortsatt tungt på tredje generasjons mobilnett.

– Det er 3G de fleste vil bruke i noen år til. Derfor setter vi opp 350 nye stasjoner som skal gi bedre dekning, sier Vederhus.

Telenor er også midt oppe i en større utskifting av teknisk utstyr ved sine basestasjoner og jobber i likhet med Netcom med å trekke frem fiberkabler eller bedre radiolink til alle stasjoner. Amundsen sier Telenor har kommet til at det ikke er smart å gå i gang med et omfattende 4G-prosjekt midt oppe i dette.

Amundsen understreker at når de åpner sitt 4G-nett i 2012, vil verken hele Trondheim eller hele Trøndelag ha dekning. Han sier de først vil bygge ut de fire store byene i Norge, deretter de om lag 20 største.

Ikke redd for Netcom

– Netcom har testnett oppe i Oslo. Jeg blir ikke skremt av det. De må gjerne komme først til Trondheim, men når vi kommer, skal vi ta igjen dem på et blunk, sier Amundsen.

– Dere i Netcom har et forsprang i utbyggingen av 4G-nett. Har dere ambisjoner om å slå Telenor på dette?

– De har sagt at de skal bygge ut 4G først i 2012, men Telenor er jo en bulldoser. Når de bestemmer seg, så brøyter de virkelig på, sier Vederhus.

I tillegg til de to store teleoperatørene har også selskapet 3 konsesjon på å bygge ut mobilnett i Norge. Selskapets informasjonssjef i Sverige, Erik Hörnefeldt skriver i en e-post til Adresseavisen at de akkurat nå vurderer ulike strategier for en lansering i Norge.

FRANK CADAMARTERI 990 06 540
frank.cadamarteri@adresseavisen.no

arabiske verden»

handler ikke om at vi tar imot 8000 eller 14 000. Det handler om hvor bevisst vi er egne verdier i møte med nye landsmenn. Men utspillet kom midt i en valgkamp, og noen av meldingene hans var ikke helt gode. Like fullt har han mange poenger. Det har skjedd drastiske endringer, historisk viktige endringer, på svært kort tid. Vi har ikke noe språk for det, vi er på embryostadiet når det gjelder å ordlegge det som nå skjer. Vi må klare å gjøre dette på en intelligent måte. Uten å sette grupper opp mot hverandre, må vi stå for noe norsk og stå oppreist for det. De politikerne som klarer dette, vil skåre mye. De vil treffe den norske folkesjelen.

Valen: – Det er farlig når stortingspolitikere som Ola tror innvandrere har et dårligere og mindre sunt forhold til demokrati enn det vi har. De vet jo alt om ikke å ha demokrati. Dessuten ser han norske verdier som noe statisk, som en museums-gjenstand som må dulle med. Verdier hører ikke hjemme på geriatrik avdeling. Det er der

KrF også bommer. Skal vi begynne å lovfeste kulturarven? Disse norske verdiene det snakkes så varmt om å verne, er ikke særegne for Norge. Per Sandberg, er demokratiet særegent norsk? Hva er det egentlig du er redd for?

Sandberg: – Det jeg hører nå er det samme som er sagt i 20 år. Det er så naivt, også Ola er fortsatt så naiv. Jeg er redd for at ytringsfriheten er truet i Norge i dag. Og samtlige overfalls voldtekt i Oslo i fjor ble begått av ikke-vestlige innvandrere.

Valen: – Dette viser din agenda. Frp er useriøs, slik dere var da Carl I. Hagen forfalsket et brev i valgkampen fra en innvandrer.

Borten Moe: – Denne debatten illustrerer hovedutfordringene våre. Den blir ekstremt polarisert med én eneste gang.

Valen (ironisk): – Mens du representerer midten?

Borten Moe: – Ja, faktisk. Den største trusselen er mangelen på bevissthet. Tyskland var vår fremste kulturnasjon på 1870-tallet, likevel degenererte de og fikk det verste regimet jorda har sett. Vi har vært blåøyde og naive, og har akseptert at det foregår kjønnslemlestelse. Vi har store utfordringer i møte med fremmede kulturer, og vi skal ikke være redde for å si at det er våre regler som gjelder. Det skal ikke være lov å banke ungene sine. Vi har ikke mye å lære av den arabiske verden. Vi kan med

stor bravur, og uten å være brune, heise flagget og si at vårt samfunn er overlegent andre samfunnssystem.

Sandberg: – Det var meget godt sagt.

Hansen: – Det er derfor jeg slår av debattprogrammene. Dere legger hverandre motiver og meninger, og da vil vi aldri lykkes med en reell debatt. Det jeg har hørt til nå, er ikke spesielt oppløftende. Skal vi lykkes, må vi lytte. Selvfølgelig skal norske lover og regler følges, og vi kan godt diskuterte det Ola sier. Men verdier er ikke noe statisk. Vi skal ta vare på tradisjonelle norske verdier, men også dra nytte av det som er viktig hos andre. Arbeiderpartiet har lagt seg på midten og har lyktes med en balansegang som jeg tror det norske folk er med på. Partiet til Per ønsker bare å hausse opp holdninger som ikke er bra.

Respons

HARRY TILLER
951 98 673
LAJLA ELLINGSEN
951 98 717
MARI K. BY RISE
951 98 779
redaksjon@adresseavisen.no

skriv din mening på
adresa.no



BESKYTT SOMMERHUDEN

-20%

**SOMMERTILBUD PÅ
RESTYLANE VITAL
ANSIKT/HALS/BRYST**

Alle behandling utføres av sykepleiere m/spesialkompetanse og lang erfaring.

Ring oss for gratis konsultasjon og personlig veiledning.

Ellipse Klinikken
Nordregate 11, Tlf. 73 51 54 51
www.ellipseklinikken.com

Vi kan med stor bravur heise flagget og si at vårt samfunn er overlegent andre samfunnssystem.

Ola Borten Moe

Debatt

Debattredaktør (kst.) Debattredigerer



Hans Petter Sjøli



Knut Åge Hansen

Kronikker og replikker sendes til debatt@vg.no
Leserinlegg til sidet@vg.no
Hovedkronikk: 4500 tegn
Replikk: 3000 og 1500 tegn

Alle inlegg blir vurdert i løpet av en uke, og alle får svar. TELEFON 22 00 00 00

SITATET

Det haster med å få på plass en Vær varsom-plakat for akademikere.



Marit K. Slotnæs.

Journalist med hjertesukk. (Morgenbladet)

KLIPPET

Fredsforhandlingene mellom palestinerne og israelerne lider under Israels trass over hele verdenssamfunnet på grunn av bosetningene. Ingen annen konflikt i verden skuffer amerikanske presidenter som midtøstenkonflikten. Det har Barack Obama fått erfare. Han er fortsatt en amerikansk president som har satset alt på å «løse» konflikten mellom palestinerne og israelerne og – som det foreløpig ser ut – har mye å tape. Jp.dk

FOLKET MENER

Stryke kandidater

Stryke kandidater ved kommunevalg. Ved kommunevalget til høsten kan du kumulere kandidater du liker godt, men du kan ikke stryke de du ikke liker. Høyre fremmet et forslag i fjor høst om å gjeninnføre denne ordningen. De fikk med seg Frp, Venstre og SV, men et flertall bestående av Ap, KrF og Sp stemte imot.

Selv synes jeg dette ville vært helt naturlig å gjeninnføre. Partiene setter opp sine lister, men velgerne bør ha mulighet til å gi pluss eller minus til bestemte kandidater de liker eller ikke liker. Det er blitt litt sånn «vi må være snille med hverandre tankegang», vi kan gi ros, men ikke ris.

Jeg ser at i en del mindre kommuner kan dette slå litt nega-



Foto: Morten Holm/SCANPIX

tivt ut, der mange av kandidatene stiller nærmest som en borgerplikt. Men i det store og hele bør velgerne få litt innvirkning på hvem, ikke bare hvilket parti som skal representere dem.

Melvins, vgd.no

SMS-INNLEGG



Rune, Ensjø

Er helt fullstendig VG-frelst av papiravisa! Spesielt når jeg må på ramma lørdag og søndag morgen, og den ligger utafor døra og venter på meg. Og uansett hvor jeg drar - Spania, Thailand etc., så må jeg ha tak i papiravisa, så vær så snill, Torry, forsett med papir.

Trond, Koppang

John Carew har tidligere sagt at han ønsker å avslutte karrieren i Vålerenga. Da bør han skynde seg, hvis han skal ha håp om å unngå benken!

Enig med Kalu i søndagens Si det, der vedkommende håper hoppendingen kan fortsette uten Espen Bredesen. Jeg har selv prøvd å sende misnøye hit, men det kommer aldri med.

Drangedøl

Senterpartiet, jød

- Det sterkeste jødehatet i mellomkrigstidens Norge var innenfor Bondepartiet og det nært tilknyttede Bondelaget.
- Bør Senterpartiet nå ta et oppgjør med datidens antisemittisme?

I fjor var det 90 år siden stiftelsen av Senterpartiets forløper, Bondepartiet. En slik anledning burde innby til kritisk, historisk refleksjon. Er det trekk i partiets forhistorie og ideologi som i dag fremstår som problematiske og som det bør tas et oppgjør med?

Grov antisemittisme

En av de uhyggeligste sider ved denne forhistorien er den grove antisemittismen som preger Bondepartiet og den bredere bondebevegelse partiet tilhører. Det er ingen tvil om at det sterkeste jødehatet i mellomkrigstidens Norge – med unntak av helt marginale grupperinger – er å finne innenfor Bondepartiet og det nært tilknyttede Bondelaget.

Dette er imidlertid bare i begrenset grad synliggjort i forskningen, og enda mindre i Senterpartiets egne historiefremstillinger. Bjørn Vidar Gabrielsens bok fra 1970 er direkte skjønnmalende. Her blir for eksempel Bondelagets leder og partiets gruppefører på Stortinget Johan E. Mellbye beskrevet som et nobelt menneske som aldri var sjåvinistisk. Den samme mann som fra Stortingets talerstol advarer mot «den internasjonale jødekapital» og ved en rekke andre anledninger lirer av seg antisemittiske tirader. Selv i May-Brith Ohman Nielsens langt mer kritiske parthistorie fra 2000 forblir antisemittismen uberørt.

En vanlig påstand er at bondebevegelsen ikke var mer rasistisk enn andre deler av samfunnet. Det er feil. Antisemittismen er mer utbredt, intens og artikulert her enn i noen annen samfunnssektor. Jødehatet en dessuten en integrert del av en nasjonalistisk og tilbakeskuende ideologi, hvor jødene blir fremstilt som en konspiratorisk fiende av alt «rotfast» og norsk som bevegelsen representerer. Ja, kampen mot jødene blir på tyvetallet av sentrale partifolk betraktet som ett av Bondepartiets viktigste særmerker. «Kampen mot jødetyranniet maa føres paa bred front. [...] For det er vel

HISTORIE



Terje Emberland, HL-senteret



Kjetil Simonson, HL-senteret

igrunden her det avgjørende skillet mellom Bondepartiet og de andre politiske partier ligger,» skriver Peder Jæger-Leirvik, redaktør i det viktige partiorganet Namdalen, til Johan E. Mellbye. Han understreker samtidig at oppfatningen har bred støtte i partiets hovedstyre.

Nasjonens Hitler-hyllest

Antisemittiske konspirasjonsforestillinger blir på samme tid ofte brukt i pressepropagandaen. I Nationen forsvarer redaktør Thorvald Aadahl på lederplass antisemittiske agitatorer og hevder at jødene har tatt strupe-tak på Europa. I avisen Namdalen kommer det en flom av lederartikler – over 40 i løpet av ett og et halvt år – hvor det fastslås at jødene står bak en verdenssammensvergelse. Her blir de «rotløse» jødene, «som gjennom aartusener har utviklet sit utbyttertalent» kontrastert med den idealistiske rasen av «nord-germanske jorddyrkere». Undersøkelser i andre bondeaviser i 1920-årene avdekker samme tendens.

Utover på trettitallet oppstår det konflikter mellom Bondepartiet og Norges Bondelag. Sentrale deler av partiet orienterer seg mot Arbeiderpartiet, mens ledelsen i Bondelaget i stigende grad går i høyre-radikal retning. Mange av de fremste eksponentene for høyre-radikalismen er altså de samme som ledet Bondepartiet i årene etter stiftelsen. Blant disse blir krise-forliket med Arbeiderpartiet oppfattet som et svik. Nazi-Tyskland fremstår nå som et

forbilde. Det nasjonale diktatur har nedkjempet «jodemakten», overkommet materialisme og klassekonflikt og anerkjenner bondestanden som «nasjonens livskilde».

Følgen blir en gjennomgående hyllest til Det tredje Rike i Nationens spalter under hele trettitallet. I forbindelse med 90-års jubileet unnskylder ledelsen i Nationen seg med at avisen under krigen ikke var mer nazistisk enn Aftenposten. Dette er en avledningsmanøver: Da hersker det pressekontroll og Aftenposten blir brukt som organ for Reichskommissariat. Nationen er derimot pro-nazistisk og antisemittisk før krigen – av egen fri vilje.

I deler av bondebevegelsen er det altså et ikke ubetydelig idémessig fellesskap med nasjonalsosialismen. Dette leder til et samarbeid med den tyske bondebevegelse under landbruksminister Walther Darrés ledelse. Darré er samtidig den nazistiske «blod-og-jord»-ideologiens opphavsmann og en av Himmlers nærmeste medarbeidere. Den utstrakte kontakten på trettitallet mellom norsk bondebevegelse og Nazi-Tyskland – blant annet ved felles norsk-tyske ungdomsleire i Goslar – er derfor i regi av SS. På leirene blir norsk bondeungdom innpodet den nazistiske rase-lære.

Det gode samarbeidet blir utnyttet av Heinrich Himmler under okkupasjonen. Gustav Richert, SS' rase- og landbruks-ekspert i Norge, er blant dem som har stor nytte av kontaktene innen bondebevegelses ledersjikt, både under riksrådsforhandlingene og da Himmler senere vil verve raserene norske bønder til sin kolonisering av det okkuperte Sovjetunionen.

Ikke inn i norsk rase

Olga Bjoner, tidligere leder av Bondekvinnelaget, adopterer allerede på trettitallet den nazistiske raseideologien og blir under okkupasjonen en av de ivrigste agitatorer for rekruttering

RUSMISBRUK



Arne Johannessen, Forbundsleiar

● Sprøyteromme-ne er med på å bote på en bitte liten del av den nøden og ydmykelsen som er resultatet av Norges feilslåtte narkotikapolitikk, skrev VG.

● Legg ned sprøyteromma krav Politiets Fellesforbund.

Nei til sprøyterom

VG er i sin leiar (13/1) sterkt kritisk til forbundsleiar Arne Johannessen i Politiets Fellesforbund, som dagen før gjekk ut med eit krav om at sprøyteromma vert lagt ned. Forbundet meiner det vert heilt feil at staten forsynar dei narkomane med eit stoff som er forbode etter norsk lov. Politikarane vil oppretthalda

tilbodet om sprøyterom. Det som undrar oss, er at dei er så skråsikre i si sak, når dei miljøa som er tettast på problema, er einige med oss. Leiar Jan Storaaas i Rusmisbrukaranes interesseorganisasjon har sagt nei til sprøyterom. Landsforbundet mot stoffmisbruk, som representerar familiane til stoffavhengige i

E-POST

Send ditt innlegg til
debatt@vg.no

SKRIV

Send ditt innlegg til
VG, Akersgaten 55
1185 Sentrum, 0107 Oslo

SMS

Send ditt innlegg med
kodeord «sidet» og
din mening til: 2200

- Navn og adresse må oppgis på innsendte innlegg, også når navnet ikke skal i avisen.
- Innlegg med angrep på privatpersoner må signeres med fullt navn.
- Vi forbeholder oss rett til å kutte i manuskriptene, og innsendte manuskripter blir ikke retournert.

ehat og nazisme



MØRK FORTID: Det sterkeste jødehatet i mellomkrigstidens Norge var å finne innenfor Bondepartiet og det nært tilknyttede Bondelaget, skriver kronikkforfatterne. Bildet viser Bondepartiets legendariske valgkamplakat.

av nordmenn til Waffen-SS.

Den rasistisk infiserte nasjonalismen synes å ha vært så integrert i tenkemåten at Bondepartiet selv etter holocaust ikke helt klarer å kvitte seg med den. I en spørreundersøkelse fra 1947 svarte forstemmende nok i

underkant av 20 % i de fleste partier at de ikke ønsket overlevende jøder til landet. Tallet for Bondepartiet er imidlertid sjokkerende: Over 40 % så ingen grunn til å hjelpe. Blant de vanligste begrunnelsene var at «vi har nok med oss selv» og «jø-

dene bør ikke blandes inn i norsk rase».

Må vi vente til hundreårsjubileet før Senterpartiet går denne arven mer åpent og kritisk etter i sømmene?

● Se også sak i VG 22. januar.

Noreg, har vore kritisk heilt frå starten. Også leiaren av Rus-middeletaten i Oslo, Lilleba Fauske, har sagt i ein Aftenposten-kronikk at «Sprøyterommet bør stenges».

Den mest naudsynste endringa i norsk narkotikapolitikk er denne: førebygging og behandling må få topp-prioritet. I dag er det ca 30 tilbud om ulike typar hjelp

til aktive rusmisbrukarar. Dei som vil ut av misbruket sitt kan måtte venta i fleire månader. VG meiner at visjonen i norsk narkotikapolitikk om at ingen skal rusa seg, er naiv og luftig. Visjonar skal nettopp vera det: luftige og hårete. Sanninga er faktisk at den gjeld for dei fleste i Noreg. Det er det foreldre vil, det er det pårørende vil og det er framfor

alt det dei rusavhengige vil – i dei klare augeblikka sine.

Difor held Politiets Fellesforbund fram med å forsvare dei narkomane sin rett til behandling og rehabilitering, framføre retten deira til å sette dosane sine i eit reint rom.



PRIS: Thorbjørn Jagland og Nobelkomiteen bør gi EU fredsprisen uavhengig av den norske medlemskapsdebatten, skriver kronikkforfatteren.

Foto: JØRGEN BRAASTAD.

EU en verdig vinner

Leder av Nei til EU, Heming Olaussen liker ikke ideen om EU som fredsprisvinner, men overbevisende motargumenter savnes stadig.

Et sentralt poeng i min kronikk av 10/1 er at et vellykket historisk fredsprosjekt som EU i seg selv fortjener fredsprisen, ikke minst etter at tidligere østblokkland ble tatt med i EU. Grunnen til at jeg nevnte Spania, Portugal og Hellas var ikke for å gi EU æren for regimeendringene i disse landene, men for å eksemplifisere EUs stabiliserende effekt. Demokratiet er ikke gitt en gang for alle, heller ikke i demokratiets vugge Hellas. Hjelpen det hardt kriserammede landet får fra EU kan være avgjørende for landets videre stabilitet og demokratiske fremtid. Og for å sikre en varig fred i Europa er det avgjørende at EU lykkes i å integrere alle landene på Balkan inn i unionens verdifelleskap.

Enorm tiltrekning

Det er positivt at Olaussen anerkjenner EUs innsats på Balkan. At EU-opplutningen ikke er like sterkt hos folket i

Kroatia som hos elitene, endrer ikke mitt argument om hvordan EUs enorme tiltrekningskraft i disse landene motiverer til positive reformer. Disse gjennomføres jo nettopp av elitene. Et kuriøst eksempel på

hvordan EU påvirker makthaverne i disse landene, er Serbias kuending etter først å ha bestemt å boikotte nobelseremonien i Oslo. Man lyttet til slutt på EU og ikke på sin tradisjonelle venn Kina som mislikte det sterkt at Liu Xiaobo fikk fredsprisen. Seremonideltakelsen er i seg selv ikke viktig, men symbolkraften er enorm. Det handler om Serbias forhold til menneskerettigheter og landets videre utenrikspolitiske kurs. Ønsker man å være medlem av «den europeiske familien», så må man handle deretter. Her ligger

FREDSPRISEN



Sylo Taraku, statsviter og menneskerettighetsaktivist

den sterke kraften i den «myke makten» EU utøver overfor land som Serbia; land som trekkes mellom EUs verdier og nasjonalisme. EU stiller ikke betingelser bare til potensielle medlemsland, men har gjort respekt for menneskerettigheter til et sentralt krav i alle samarbeidsavtaler med tredje-land. I de situasjoner der tidligere fredsprisvinner FN er forhindret fra å ta

opp menneskerettigheter med enkelte land, utfyller EU denne rollen. Selv om EU har engasjert seg sterkt i flere konfliktområder, både som fredsmekler og som fredsbygger i postkonfliktsituasjoner, blir unionens sterke potensial som fredsaktør ikke utnyttet fullt ut. Derfor er det viktig at fredsprisen fortsatt sees på som et instrument for å oppmuntre og forplikte til videre innsats, og ikke bare som en anerkjennelse for tidligere meritter. Olaussen trekker frem EUs asylpolitikk som et av eksemplene som ikke skal gjøre

DEBATTEN



- EU bør få Nobels fredspris, skrev Sylo Taraku her i VG 10. januar.
- En dårlig idé, svarte Nei til EU-leder Heming Olaussen.
- Olaussen er tendensiøs, svarer Taraku.

EU til en verdig fredsprisvinner. Til det må jeg si at det er enkelte land, og ikke EU, som er synderen her. EU er en sterk pådriver for bedre standarder for behandling av asylsøkere i Europa, og ønsker å

motvirke en tendens med stadige innstramninger som også Norge er en medvirker av. Derfor satser de på en harmonisering av asylregulverket og større samarbeid og solidaritet mellom EU-landene for å møte fellesutfordringer.

Tendensiøst

Olaussens forsøk på å diskreditere EU virker ganske tendensiøst. Det er kanskje hans jobb, men det ville vært trist hvis den norske EU-debatten vil diskvalifisere EU fra en seriøs vurdering fra Nobelinstituttets side.

www.vg.no

kultur & trend

– Ikke stolte av fortiden

– Jeg vet at Nationen gjennom mange år brakte antisemittiske, reaksjonære artikler. På lederplass i 38 skrev avisen at jødene burde flyttes til Madagaskar.

Dette er selvsagt ikke noe vi er stolte av. Dessverre var Nationen ikke alene om slike holdninger på denne tiden; for eksempel kunne man lese lignende ting i Aftenposten, sier sjefredaktør i Nationen Mari Velsand (41).

– **Har avisen selv reflektert rundt sin mørke historie?**

– Ja, i 2008, da vi feiret 90-årsjubile-

um, hadde vi en serie artikler om Nationens historie, der dette ble behørig behandlet. Det var redaktøren fra starten i 1918 og helt frem til 42, Thorvald Aadahl, som var ansvarlig for avisens nazivennlige og antisemittiske innhold. I redaksjonen kaller vi ham for «Nationens onde ånd». I 45 tok avisen et fullstendig oppgjør med disse forkastelige holdningene, forteller Velsand.

Nationen ble dømt til å betale 80 000 kroner i erstatning i avisoppgjøret etter krigen. Riksadvokatens forslag var imidlertid 700 000, nær det tidobbelte.



REDAKTØR: Mari Velsand, sjefredaktør i Nationen.

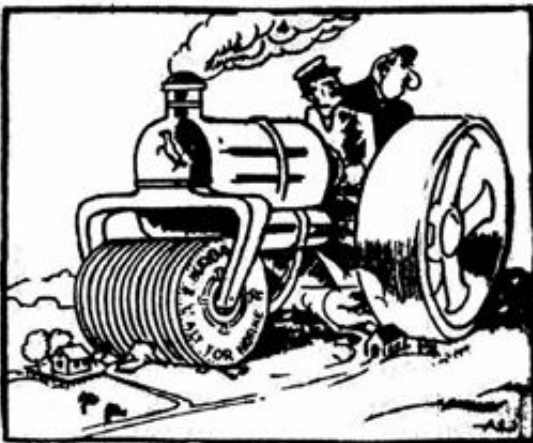
Foto: TROND SOLBERG



BLOD OG JORD: Richard Walther Darré var SS' raseideolog og leder av det nazistiske tyske bondepartiet. Her taler han i Goslar i 37 – i salen satt blant andre norsk bondeungdom, utsendt av Bondepartiet.

Foto: DET TYSKE BUNDESARCHIV

Av „Nationen“ om 100 aar



Mantak. 26. september 1927.

JØDENE STÅR BAK: Antisemittisk karikaturtegning fra Nationen, 1927. Teksten under bildet, på karikert jødenorsk, lyder: «VALSE TRISTE. Ten naarske kronnes seierskank kaar upaaklagelig. Tirektør Rykk har anmotet methjelperen paa tampveivalsen aa paase at ruinene plir likkente.»

ILL.: ARNE VOLD

Bondebevegelsens brune fortid



NATIONENS FAR: Redaktør Thorvald Aadahl frontet Nationens antisemittiske og Hitler-hyllende linje helt frem til 42.

Foto: NATIONEN

Av JON H. RYDNE

I 30-årene hyllet bondeavisen Nationen Hitler, og Bondepartiets leder ble bedt til Hitlers 50-årsfeiring. Antisemittismen hadde stor oppslutning i bondebevegelsen på 20- og 30-tallet.

– Jeg studerte to aviser, hovedorganet Nationen og Namdalen på tidlig 20-tall. Fra 1922 til 1924 hadde Namdalen 40 lederartikler med antisemittisk innhold, forteller vitenskapelig assistent Kjetil Simonsen (29) ved HL-senteret, som har skrevet masteroppgaven «Den store jødebevegelse. Antisemittiske bilder av jøden i bondeavisene Nationen og Namdalen 1920-25».

Sammensvergelsen

I november 1920 vedtok representant-

Nationen mente jødene hadde skylden for krigen

skapet i Norsk Landmandsforbund Bondepartiets første valgprogram. Det inneholdt en ren raseparagraf. Sitat:

«Den norske folkestamme skal vernes mot alt som bryter ned familielivet og folkekarakteren. Innvandring av mindre

heldige folkeelementer må således hindres.»

– I valgavisen fra 27 advarer Bondepartiet mot den jødiske verdenssammensvergelse. Antisemittisme var helt fra begynnelsen en integrert del av bondebevegelsens ideologi, og kam-



BEVÆPNET BONDE: Plakat for nazistenes Reichsbau i Goslar, 22.-29. nov.

Foto: DET TYSKE BUNDESARCHIV

pen mot verdensjødedommen ble for eksempel gjort til en av de viktigste kampsakene i en artikkel utsendt av Bondepartiets pressekontor i 24, forteller seniorforsker ved Holocaust-senteret Terje Emberland (54).

– Jødene ble sett som krumtappen i de nedbrytende kreftene i samfunnet, som partiet kjempet mot: spekulasjonsskapitalismen, bolsjevismen og moderniteten på alle plan. Dette var krefter som truet det tradisjonsbundne bondesamfunnets verdier. Tittelen på en lederartikkel i Namdalen 1923 var «Bondereisningen – en racebevegelse», sier Simonsen.

– Fiender

Disse ideene ble uttrykt av mange av de sentrale aktørene innen bondebevegelsen, for eksempel Bondepartiets gruppefører på Stortinget frem til 1930 og leder av Bondepartiet Johan Ege-

— De demokratiske kreftene vant

– Det hersker ingen tvil om at det fantes sterke reaksjonære elementer i bondebevegelsen. Dette har jeg detaljert omtalt i min avhandling og også i Senterpartiets historie, sier professor i historie ved Universitetet i Agder May-Brith Ohman Nielsen (44).

I 1997 skrev hun doktorgrads-avhandlingen «Ord og jord», en studie av Bondepartiet 1915–1940, og i 2001 «Bondekamp om markeds- og politisk makt. Senter-

partiets historie 1920–1959», første bind av partiets historie. Ohman Nielsen mener imidlertid at det er viktig å se helheten.

– Vi må også se på dem som motarbeidet antisemittismen og fascismen i bevegelsen. Striden toppet seg med kriseforliket med Arbeiderpartiet i 1935, da Bondepartiet valgte side for demokratiet. Dermed vant representantene for småbondejordbruket i sør, vest og nord kampen mot de autoritære kreftene. Man kan si at de

ideologiske frontene i det norske samfunnet på denne tiden gikk tvers gjennom bevegelsen og at de demokratiske kreftene seiret, sier professoren.

Hun er uenig i at bondebevegelsen har stukket de fascistiske strømningene under stol, slik Emberland hevder.

– Det er viktig å huske at Bondepartiet i 1945 rensket bordet. Alle som hadde hatt befattning med NS under krigen, samarbeidet med NS eller hevdet NS-

synspunkter i mellomkrigstiden, ble byttet ut. Partiet tok der oppgjøret med denne delen av sin historie, sier Ohman Nielsen til VG.

– Da jeg av Senterpartiet fikk i oppgave å skrive partiets historie, var de åpne på at alt måtte på bordet, på tross av det som var kommet frem blant annet i min avhandling. Bøkene ble spredd til alle partiets medlemmer og ellers på vanlig måte gjennom bokhandlere og bokklubber, sier Ohman Nielsen.



EKSPERT: Professor i historie ved Universitetet i Agder May-Brith Ohman Nielsen.

Foto: TO FOTOGRAFER/UiA



bauerntag i Goslar 1936.



KAMP FOR KORN: Plakat for Norges Bondelag i 30-årene.



BEDT I BURSDAG: Bondelagets fører Johan Egeberg Mellbye (1866–1954) var en av seks nordmenn som ble bedt til Hitlers 50-årsfeiring i 39. Her taler han på Norges Bondelags landsmøte i 1938

Foto: SCANPIX

oppholdet på Riksbondedagen i Goslar i 36, der Hess og Göring holdt taler: «Jeg er nettopp kommet hjem fra en 3 ukers tur i Det tredje rike. (...) Jeg er begeistret! (...) Vi var sammen med Hitler-jugend en ukes tid. Hyggelige gutter, kjekke og greie uten tøv og fanteri.»

I desember 38 rapporterer den tyske sendemann i Oslo, dr. Sahm, til tysk UD: «Leser man Bondepartiets hovedorgan, Nationen, får man inntrykk av at det er en nasjonalsosialistisk avis man har foran seg, og partilederen har offentlig hevdet at denne avisen gjengir partiets ansikt.» (Sitatet er hentet fra Kristin Foskums hovedoppgave ved UiO om Nationen og antisemittismen fra 2005.)

– Når man ser hvor sentral hyllesten til Det tredje rike og antisemittismen står i avisen Nationens spalter, er konklusjonen nærliggende, sier Emberland.

– Systematisk glemsel

Vidkun Quisling var forsvarsminister i Bondepartiregjeringen 31-33, før han dannet NS i 33.

I 1939 gir Nationen på lederplass jødene skylden for krigsutbruddet.

– Med få unntak har det foregått en systematisk glemsel i bondebevegelsen og Senterpartiet selv om dette. Jeg mener det er vanskelig å se dette som en ren forglemmelse – heller en underkommunikasjon som smaker av systematikk, sier Emberland.

– Burde ikke 90-årsjubileet i fjor vært en god anledning til å ta et oppgjør med sin egen brunstenkede, antisemittiske fortid og ideologiske røtter? spør han.

– Det føyer seg inn i et mønster i norsk historie, der man har vært lite villig til å ta opp skyggesider, mener Simonsen.

berg Mellbye og Erik Enge, formann i Bondepartiets hovedstyre.

I en artikkel i valgavisen Arbeidsliv i 1930 skriver han: «Vi må nok tro på bibelens ord om at jødene er Guds utvalgte folk, (...) men vi må allikevel innse at i nutiden optrer de som den øvrige menneskekrets farligste fiender.»

Formannen i Bondepartiet Jens Hundseid sa i Trontaledebatten 1931: «En god del av disse utlendinger som kommer inn i landet, er rasemessig sett av mindreverdig kvalitet. De har dårlig arvestoff, men de har en stor vitalitet i retning av å formere sig. Vår rase lider under denne innvandring.»

– Avisen Nationen hadde en fast daglig vittighetsspalte som het «Av Nationen om 100 aar». Spalten brakte jevnlig visuelle fremstillinger av 'joden', og språket i underteksten var gjennomgående formulert ut fra den språklige koden for 'jødiskhet', en slags kauderwelsk jiddisch-norsk, for slik kom nord-

menn til å måtte snakke om 100 år, om vi ikke bekjempet den jødiske innflytelse, forklarer Simonsen.

I 33 hyller Nationen Hitlers maktovertagelse. Redaktør Thorvald Aadahl skriver: «Vi er ikke som saa mange andre i denne tid bekymret for følgerne av Hitlers valgseier. (...) I Hitlers seier ser derfor vi først og fremst en betydningsfull vending i en verdifull statsindre politikk. Og denne vending er egnet til aa vekke glede (...)»

Fra 1935 hadde Bondelaget utvekslingsleirer med Nazi-Tyskland. Norsk



KRITISK: Seniorforsker Terje Emberland.

Foto: HL-SENTERET



FORSKER: Kjetil Simonsen.

Foto: HL-SENTERET

over sitt eget folk, da det under et festmøte blir kjent at Carl von Ossietzky har fått Nobels fredspris av Norge: «Det føltes som et slag i ansiktet.»

Sigurd Bjoner gir sine inntrykk fra

bondeungdom deltok på Reichsbauerntag (Riksbondedagen) i Goslar.

– Slag i ansiktet

Leiren var kontrollert av Richard Walthar Daré, SS-lederen for rasespørsmål.

I 1935 refererer Olga Bjoner fra Reichsbauerntag i Nationen og skammer seg

Omstridt islamkritiker headhundet av Borten Moe: Inn i Sp-varmen

BLIR RÅDGIVER:

Tidligere forlagsredaktør Halvor Fosli er den siste rekrutteringen til Sp-kronprins Ola Borten Moes politiske hoff.

SP

Av Mimir Kristjánsson

Ola Borten Moe fortsetter å posisjonere seg i Senterpartiet. Den frittallende stortingspolitikeren har tidligere skapt oppsikt både med harde utfall mot islam og åpenlys flørtning med borgerlige partier. Fra våren ser det ut som Per Bortens barnebarn kan legge enda mer politisk tyngde bak sine politiske visjoner.

Hele 13 av Senterpartiets fylkesledere ønsker Ola Borten Moe som ny nestleder når

«Det handler om å tenke nytt rundt sentrale politiske spørsmål»

OLA BORTEN MOE

landbruksminister Lars Peder Brekk går av i mars. Dermed er Borten Moe soleklar favoritt til å ta over etter Brekk.

Skjerpet islamfokus?

Men om han er på vei inn i partiledelsen, er det lite som tyder på at Borten Moe har tenkt å gjøre seg mer spiselig for sine kritikere. Nylig headhundet han forlagsmannen og islamkritikeren Halvor Fosli, som på sosiale medier blir reg-

FAKTA

Nestlederstrid i Sp:

■ Landbruksminister Lars Peder Brekk har varslet at han vil gå av som Sp-nestleder i løpet av våren.

■ Blant de aktuelle kandidatene til jobben er Ola Borten Moe og Per Olaf Lundteigen, som begge er kontroversielle i eget parti.

■ Borten Moe blir regnet som favoritt til jobben. Han har markert seg som islamkritiker og regnes for å tilhøre høyresiden i partiet. Likevel nevnes Borten Moes navn også hyppig som en framtidig leder for partiet.

■ Andre nestleder Trygve Slagsvold Vedum tar gjenvælg.

net som en del av det såkalte «Facebook-høyre», som ny politisk rådgiver på Stortinget.

Dermed kan det se ut som om Sps innvandringspolitiske talsmann skjerper profilen overfor islam og integreringsspørsmål.

Overfor Klassekampen bekrefter Borten Moe at han har stilt seg til disposisjon for Senterpartiets valgkomité.

– Jeg er spurt, og har takket ja til det. Jeg har ambisjoner på vegne av partiet, og håper jeg kan bidra til å gjenreise tiliten til Senterpartiet.

Også Per Olaf Lundteigen er blitt nominert som nestleder i partiet. Lundteigenes eget fylkeslag Buskerud har foreslått å vrake andre nestleder Trygve Slagsvold Vedum til fordel for finanspolitikeren.

Både Slagsvold Vedum og Lundteigen regnes for å tilhøre venstrefløyen i partiet, mens Borten Moe regnes til høyresiden.

Men hovedpersonen selv avviser at det blir noen dramatisk strid om nestledertaburettene på partiets landsmøte.

Tror ikke på kampvotering

– Det er sunt med flere kandi-



TIL STORTINGET: Halvor Fosli blir regnet som en del av det såkalte «Facebook-høyre». FOTO: KLASSEKAMPEN

dater og konkurranse om plassene, men jeg kan aldri se for meg at blir noen kampvotering på landsmøtet.

Borten Moe er kjent for å være en frittenker, og for å ville utvikle Sp i en annen retning enn den partiet har beveget seg i den siste tiden.

– Jeg stiller som nestleder fordi jeg har et politisk prosjekt. Det handler om å tenke nytt rundt sentrale politiske spørsmål både for Norge og for partiet, sier han.

Et av spørsmålene Borten Moe tidligere har tenkt nytt rundt er radikal islam og inn-

vandringsspørsmål. Til Klassekampen i fjor gikk han langt i å sammenlikne radikal islam med nazismen, og nylig markerte han klar støtte til Arbeiderpartiet i den omstridte Maria Amelie-saken.

Tett samarbeid

På dette punktet vil Borten Moe trolig gå godt sammen med sin nye rådgiver, som har markert seg i offentligheten som en skarp islamkritiker.

Fosli overtar for Morten Søberg, som nå er blitt statssekretær i finansdepartementet.

Borten Moe og Søberg skal ha hatt et eksepsjonelt tett samarbeid, og det er grunn til å tro at det er suksessen med Søberg Borten Moe ønsker å gjenta med ansettelsen av Fosli. Overfor nationen.no bekrefter Fosli Borten Moe headhundet ham til jobben som ny Sp-rådgiver.

– Det var Ola Borten Moe som ringte meg og tilbød meg et engasjement. Her blir det en bratt læringskurve, og jeg er innstilt på å lese meg opp og gjøre en så god jobb som mulig, sier han.

mimirk@klassekampen.no



NESTLEDERKANDIDAT: Ola Borten Moe.

FOTO: SVEIN OVE EKORNESVÅG, SCANPIX

– Virker som en framtidig leder

– Ola Borten Moe er veldig flink til å plukke medarbeidere, og er heller ikke redd for at de er profilert, sier valgforsker Frank Aarebrot.

Professoren sier han har fulgt Borten Moe over lengre tid, og trekker parallellene mellom Borten Moes miljø og Minerva-kretsen rundt Torbjørn Røe Isaksen.

– Ola Borten Moe ser ut til å bygge sitt eget lille Minerva på Stortinget. Han har et følge av imponerende smarte menn rundt seg, som virker lojale først og fremst overfor han, sier Aarebrot.

Han roser Borten Moe for å tenke høyt og nytt rundt en rekke viktige spørsmål.

– Han er nok på flere punkter på kollisjonskurs med deler av partiet, og kanskje oftest med Sogn og Fjordane Sp, som partileder Liv Signe Navarsete representerer. Men han har samtidig vist evnen til å holde kjeft når det trengs, i motsetning til en løsningskanon som Lundteigen.

Han tror Borten Moe seiler opp som ny Sp-leder.

– Jeg ser for meg ham som en framtidig leder i Senterpartiet. Han representerer på mange partiets tradisjoner, sier han.

Når det gjelder islam- og innvandrings-spørsmål, tror Aarebrot at Borten Moe er mindre kontroversiell i egne rekker enn mange gir uttrykk for.

– Han representerer bare det partiet står for i innvandringsspørsmål, sier han.

mimirk@klassekampen.no



Frank Aarebrot

Fosli og Moe

■ Tidligere Prosa-redaktør og mangeårig forlagsmann Halvor Fosli er blitt ansatt som ny politisk rådgiver for Senterparti-politiker Ola Borten Moe. Han overtar etter Morten Søberg, som har begynt i ny jobb som statssekretær i finansdepartementet.

■ Ola Borten Moe regnes av mange som kronprinsen i Senterpartiet. Per Bortens barnebarn er blitt

foreslått som ny nestleder av tretten Sp-fylker når Lars Peder Brekk går av i vår.

■ Moe har inntatt en rekke kontroversielle standpunkter, blant annet med hensyn til islam og norske verdier. Halvor Fosli er på sin side kjent som en markant islamkritiker, både på sosiale medier og i avisenes spalter.



Halvor Fosli er Ola Borten Moes nye høyre hånd:

Islamkritikeren

LEI: – Folk som nekter for at de er islamkritiske er enten hyklere eller ignorante, sier nyansatt Sp-rådgiver Halvor Fosli.

Navn: Halvor Fosli
Stilling: Politisk rådgiver
Aktuell med: Headhunted av Sp-kronprins Ola Borten Moe.

MOT VEGGEN

Av Mimir Kristjánsson (tekst) og Tom Henning Bratlie (foto)

Først av alt, gratulerer med ny jobb. Hva var det som gjorde at du etter lang tid i bokbransjen endte i Senterpartiet?

– Jeg har lenge sett meg selv som en uavhengig samfunnskritiker. Jeg har stemt på forskjellige partier, både til høyre og til venstre for Sp, men aldri på Senterpartiet. Det tror jeg skyldes mest av alt kulturelle årsaker. Jeg er fra distriktet selv (Dalen i Telemark, *journ.anm.*), men er kjøpmannssønn og kommer fra en KrF-slekt. Derfor var det aldri naturlig for meg å stemme på et bondeparti som Sp. Det har kanskje også vært noe av partiets problem. Men jeg er fortsatt ikke medlem av noe parti.

Men et eller annet slags felles politisk grunnlag må du vel ha med din nye arbeidsgiver?

– Jeg ble veldig paff da Ola ringte og tilbød meg jobben, og brukte litt tid på å innse at jeg faktisk er enig med Senterpartiet i mange saker. I EU-saken står jeg støtt på neisida, og det er vel den avgjørende saken for partiet. Ellers har jeg allerede fått erfare at Senterpartiet er et parti med levende debatt og stor uenighet. Men jeg har først og fremst blitt ansatt i en jobb, ikke valgt til et politisk verv. Jeg har ingen politiske ambisjoner på egne vegne, men liker snarere å kunne arbeide analytisk og bidra til å reise diskusjoner. Jeg følger meg på ingen måte som en fremmed



VERKEN FREMMED FUGL ELLER RART DYR: Halvor Fosli mener det er helt naturlig å innta en islamkritisk posisjon, og at han glir godt inn i Senterpartiet.

fugl i partiet. Det hjelper jo absolutt på at jeg har bakgrunn fra bygda i Vest-Telemark. Det gjør det lettere å gli inn.

Du skal nå jobbe tett sammen med partiets kronprins Ola Borten Moe. Hva tenker du om din nye arbeidsgiver?

– Jeg kjente ikke Ola personlig fra før, men har stor respekt for ham som politiker. Jeg synes han viser et betydelig politisk mot og stor personlig integritet. Han er også en generalist, som trekker de lange linjene. Det ville nok vært verre for meg å jobbe for en snover fagpolitiker, ettersom jeg selv ikke er noen fagmann innenfor et bestemt politisk felt.

«Jeg er lei av å bli sett på som et rart dyr fordi jeg bedriver islamkritikk»

HALVOR FOSLI

Du har tidligere markert deg som en betydelig islamkritiker, blant annet i VGs debattspalter. Tar du med deg denne balasten inn i din nye jobb?

– Mitt utgangspunkt er at nesten alle er islamkritiske, selv Lena Larsen og Mohammed Usman Rana. Islam må inn i den kritiske offentligheten, og behandles med samme kritiske søkelys som andre ideologier. Islam har mange ansik-

ter, og noen av dem er det helt opplagt at man må være kritiske til. Folk som påstår de ikke er islamkritikere er enten hyklere, eller fullstendig ignorante.

Klassekampen skrev i fjor en sak om det nye «Facebook-høyre», der du ble regnet for å være en av nøkkelskikkelsene. Det er ikke til å komme unna at dine standpunkter på islam har skapt temperatur, både på sosiale medier og i avisenes debattspalter?

– Jeg er lei av å bli sett på som et rart dyr fordi jeg bedriver islamkritikk. Jeg driver på ingen måte hets mot eller stigmatisering av muslimer. Men jeg ønsker meg en ærligere meningsutvikling om islam,

med mål om å få til en bedre integrering enn vi har i dag. Jeg har stor respekt for mange muslimer, som for eksempel Amal Aden og LIM-nettverket (nettverk for liberale muslimer, *journ.anm.*). Og jeg kan også finnes felles grunn for livsstilskonservative muslimer som Usman Rana i spørsmål som seksuell utskielse og skepsis mot nytelsessyke, og når det gjelder at jenter skal gå anstendig kledd på gata.

Jeg føler det kommer et men her snart?

– Men vi kan aldri akseptere at man bruker religion til å legitimere undertrykking. Jeg ser meg selv som en menneskerettighetsaktivist og en humanist, og da er islamkritikk et viktig felt. Den marxistiske innfallsvinkelen her har mye for seg. Islam brukes i noen sammenhenger som et opium for folket for å legitimere kvinneundertrykking og diktaturer. Det må vi tørre å kritisere.

Ola Borten Moe er Sps innvandringspolitiske talsmann, og har også markert seg som en sterk kritiker av radikal islam og en forkjemper for norske verdier. Er det islamkritikken som gjør at dere to nå har funnet sammen?

– Ola Borten Moes motiver for å ansette meg må du nesten ta med han. Men jeg er positiv til den sunne patriotismen som Borten Moe og Senterpartiet har stått for. Vi er nødt til å trekke opp grensen mot sjåvinisme og usunn nasjonalisme, men en sunn patriotisme er vi nødt til å bygge på. Nasjonen legger fortsatt grunnlaget for politikken i Norge som i andre land. Men samtidig må vi bedrive sjølkritikk for å unngå å lefle med usunn sjåvinisme.

I går hadde Ola Borten Moe en lengre kronikk i VG om Maria Amelie-saken, der han blant annet skriver at venstresida har pisket opp et «følelsesrytteri» i saken. Er det et forvarsel på hva vi kan vente oss av radarparet Halvor Fosli og Ola Borten Moe?

– Jeg kan ikke kommentere hvorvidt jeg har vært involvert i enkeltutspill som dette, men det er min oppgave å jobbe fram synspunkt sammen med Ola som blant annet skal på trykk i kronikkform i avisene.

mimir@klassekampen.no

Debatt

Debattredaktør (kst.) Debattredigerer



Hans Petter Sjøli



Knut Åge Hansen

Kronikker og replikker sendes til debatt@vg.no
Leserinnlegg til sidet@vg.no
Hovedkronikk: 4500 tegn
Replikk: 3000 og 1500 tegn

Alle innlegg blir vurdert i løpet av en uke, og alle får svar. TELEFON 22 00 00 00

SITATET

Men å presentere dette på VG Nett? Det blir nærmest russeavis-aktig.



Jan Erik Fåne, kommentator kommenterer kommentatorene. (journalisten.no)

KLIPPET



«Den svenske økonomien er like sterk som Pippi Langstrømpe», sa generalsekretær José Angel Gurria i OECD, da han i går presenterte OECDs Sverige-rapport. Sverige er en suksesshistorie, selv om dere er sårbare for saker dere ikke har noen kontroll med ettersom dere har en liten og åpen økonomi. Landet er en «øy av velstand» i et veldig usikkert farvann, sa Angel Gurria.
www.di.se

FOLKET MENER

SV gir oss høyrestyre

Nå er Høyre og Frp Norges to største partier, ifølge meningsmålinger. Hvor lenge skal Arbeiderpartiet ta hensyn til protestpartiet SV, før de kaster dem på hodet ut av regjeringslokalene? Folket sier jo i realiteten at de ikke vil ha noen vridning i mer sosialistisk retning, med mer liberal innvandringspolitikk etc.

Så hvorfor tar ikke Ap hensyn til dette? SV er selve problemet. Partiet er kun opptatt av å fordele penger som andre tjener, og næringspolitisk har SV ingen ting å bidra med, bortsett fra nettopp det å bruke penger og si nei til tiltak som kan skape verdier. Naiviteten i asylpolitikken er ubegrenset. At det går an. Få SV



Foto: Terje Bendiksy/SCANPIX

ut nå! Ellers blir det mange år i skyggenes dal for Jens & co. Kaster Ap ut SV, stiger oppslutningen 5 prosentpoeng på «barometeret» samme dag.
eagle54, vgd.no

SMS-INNLEGG

Vær glad Inger Lise Hansen (bildet) for at de ikke vil ha deg i KrF lenger. Unga, vakre, intelligente damer passer ikke i det partiet.

Finn, Vanvikan

Hjertet og følelsene mine sier at Marie Amelie må få bli i Norge, men regelverket sier at hun må ut herfra. Derfor bør hun dra, men jeg håper hun kan få arbeidstillatelse fortst mulig så hun kan komme tilbake igjen fort. Så håper jeg politikerne gjør regelverket mer rettferdig, da har Maria Amelie gjort en god gjerning.

Håkonsen

Fengselsvesenet frykter økt vold og krever færre innsatte. Hva med å tenke nytt og legge om hvem som skal sone og for hva. Hva med førstegangsovertredelse for å kjøre for fort, i ruset tilstand, trygdemisbruk, bør de i fengsel eller få store bøter med samfunnsstraff? Dette frigir nesten 10.000 plasser i året for virkelig kriminelle og de som har begått lovbrudd før.

Geir, Oslo

Følelsesryt

- Det ville vært oppsiktsvekkende om Maria Amelie ikke ble arrestert.
- Krefter på venstresiden skapte sympatibølgen.
- Men stemningen vil snu, ja, den har snudd.

En sympatibølge har skyllet over Maria Amelie med voldsom kraft og gjort henne landskjent. Hun har blitt et symbol for en påstått umenneskelighet i vårt eksisterende asyllovverk. Holder symbolkraften seg ved nærmere undersøkelser? Dette er en kronikk om mediefenomenet Maria Amelie, ikke om privatpersonen Madina Salamova.

Enkeltskjebner

Politisk endring ofte skjer i kjølvannet av at enkeltskjebner blir løftet fram i offentligheten. Arbeidsulykker har skapt arbeidsmiljøloven. Trafikkulykker har ført til påbud om bilbelter og stadig tryggere biler og veier. Historie om vold og tvang har reformert psykiatrien. Men dersom enkeltsaker skal endre historiens gang, må fakta være riktige og relevante. Før man presenterer en helt, et ikon, en helgen, må man gjøre grundige forundersøkelser.

Maria Amelie kom som asylsøker til Norge sammen med sine foreldre rett før hun fylte 17 år. Da er man for lenge integrert i en kultur, i et språk og i et land. Da har man vært konfirmert i flere år, det er etter den seksuelle lavalder, det er en alder da tenåringsjenter som Maria blir kalt for unge damer, unge kvinner. Under nesten hele det ulovlige oppholdet har hun vært myndig, og ansvarlig for egne handlinger.

Var hun papirløs? Ikke i den forstand de fleste av oss tenker – at hun manglet ID-papirer. Norske myndigheter har kjent til identiteten hennes, og da virker det urimelig at hun skal representere de papirløse. Rettere er det å si at hun representerer de som ulovlig oppholder seg her i landet, med eller uten papirer.

MARIA AMELIE

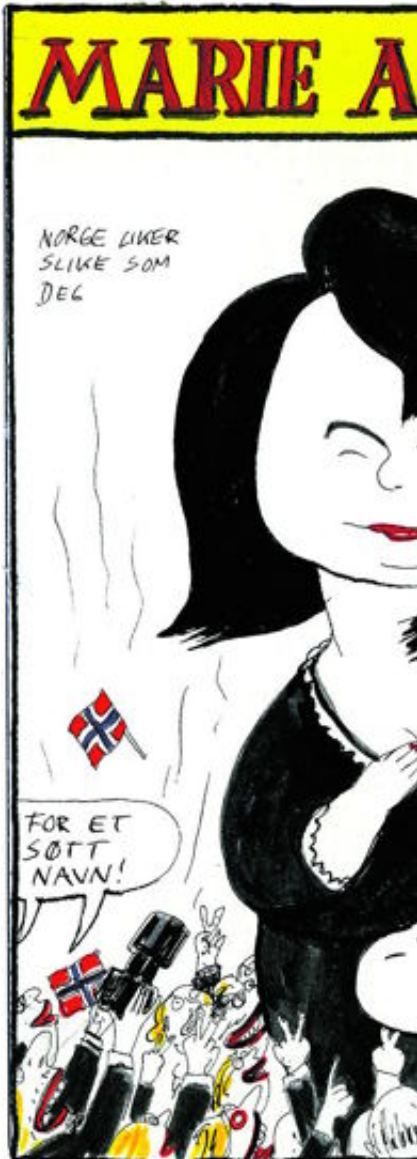


Ola Borten Moe, stortingsrepresentant (Sp)

Var arrestasjonen av henne spesielt brutal og urimelig? Det er sikkert mulig å diskutere forholdene rundt arrestasjonen, men at den fant sted kan knapt kalles oppsiktsvekkende. Årsaken til at hun er en offentlig person er jo rett og slett det faktum at hun har brutt norsk lov over lang tid og skrevet bok om det. Det ville tvert imot vært oppsiktsvekkende om arrestasjonen ikke hadde funnet sted. At hun snakker godt norsk og har tatt utdanning i Norge er kanskje så viktig at vi skal se bort fra lover, regler og prinsipper om likebehandling, om ikke annet fordi det lønner seg? Det ville i så fall vært en tilnærming som representerer et brudd med mye av det Norge har stått for når det gjelder likebehandling, forutsigbarhet og rettferdighet. Maria Amelie vil få mulighet til å søke om arbeidstillatelse i Norge som arbeidsinnvandrere, men hun må finne seg i å bli vurdert ut fra de samme kriterier som alle andre og da ut fra hva som tjener det norske fellesskapet, ikke henne.

Venstresidens krefter

Å benytte denne livshistorien for å vise hvor vanskelig mindreårige, papirløse barn har det i norsk asylkø, er ikke overbevisende. For to uker siden tvangsreturnerte Norge mange barnefamilier til Irak, noen av barna hadde vært i Norge så lenge som 10 år. Denne diskusjonen er viktig og reiser vanskelige problemstillinger, men



SNUDD: Jeg tror sympatibølgen Ola Borten Moe.

fra mitt ståsted er det andre mennesker vi stiller i en vanskeligere situasjon enn henne. Det er en ressurssterk kvinne vi returnerer til et sivilisert land.

Jeg tror derfor sympatibølgen vil snu, ja, at den har snudd allerede. Det er påfallende mange aviskommentatorer som i de siste dagene har ordlagt seg mye mer reservert i saken.

Hvem var det som i utgangspunktet skapte sympatibølgen? Sentrale aktører var Klassekampen (der kjæresten jobber), Antirasistisk senter og andre NGO-er og krefter på venstresiden i norsk politikk som har lang tradisjon for å solidarisere

DATALAGRING



Jan Bøhler, justispolitisk talsmann (Ap)

- Datalagringsdirektivet er en av de største truslene mot personvernet noensinne, skrev Per Sandberg og Bård Hoksrud (Frp).
- Vi styrker personvernet ved at domstolene skal bestemme hva politiet kan gjøre, svarer Jan Bøhler (Ap)

Frps selvmotsigelse

Vi vet fra meningsmålinger at to tredjedeler av Frps velgere er enige med politiet og regjeringen om datalagringsdirektivet. De greier ikke en gang å overbevise sine egne tilhengere om saken. Vi skjønner hvorfor når vi leser innlegget «Oppspinn fra Ap» av Sandberg og Hoksrud i VG sist lørdag. Her lover Frp

igjen at «disse dataene vil politiet ha samme tilgang på som i dag». De vil altså sørge for at teleselskapene også i fremtiden lagrer posisjonsdata fra telefoni for alle kunder i inntil fem måneder.

Spørsmålet de nekter å svare på er hvordan? For i samme innlegg stempler Sandberg og

E-POST

Send ditt innlegg til
debatt@vg.no

SKRIV

Send ditt innlegg til
VG, Akersgaten 55
1185 Sentrum, 0107 Oslo

SMS

Send ditt innlegg med
kodeord «sidet» og
din mening til: 2200

- Navn og adresse må oppgis på innsendte innlegg, også når navnet ikke skal i avisen.
- Innlegg med angrep på privatpersoner må signeres med fullt navn.
- Vi forbeholder oss rett til å kutte i manuskriptene, og innsendte manuskripter blir ikke returnert.

teri



for Maria Amelie vil snu, ja, at den har snudd allerede, skriver stortingsrepresentant og trolig ny Sp-nestleder

seg med enkeltsaker som Maria Amelie. Alle disse representerer et smalere utsnitt av Norges befolkning enn de liker å tro selv. Hva har folk utover landet ment? Utenfor Akersgata? Og om mange der hele tida har holdt hodet kaldt, er det kanskje kjølnet ytterligere?

Mange kommentatorer har skrevet at Regjeringen var uforberedt. Det er ikke mitt inntrykk. Men saken er rett og slett vanskelig å løse. Rettsreglene gjelder også myndighetene. Stortinget vedtok enstemmig å stramme inn relevant lovverk i fjor. Departement, statsråder, statsminister – ingen av disse kan gripe inn i

enkeltsaker og oppheve gyldige vedtak i rettsapparatet. Det ville åpne for vilkårlig behandling.

Det er et kjennetegn ved rettsstaten at dens lover og regler ikke bare gjelder Jørgen Hattemaker, men også Kong Salomo.

Det er så populært å vise sitt gode sinnelag ved å bruke det nedlatende ordet prinsipptryteri. I denne saken er det bedre å være prinsippfast, og heller ha en klar holdning mot følelsesrytteri. Jeg tror mange har ønsket å benytte seg av de emosjoner Maria Amelies sak har vakt til å liberalisere norsk asylpolitikk på tvers av et flertall som de siste årene har stått for det motsatte: En inn-

stramming av asylinstituttet, slik at primært folk med reelt beskyttelsesbehov blir innvilget opphold.

Løsning for Madina

Den rød-grønne regjeringen kan ikke bli assosiert med trynefaktor og sentimentalitet. Det vil i neste omgang i velgernes øyne gi høyresiden monopol på prinsippene, rasjonaliteten, likheten og forutsigbarheten.

Maria Amelie-saken tror jeg vil blåse over. Og så finner vi en løsning for Madina. Når hun er ute av landet, og står i den rette køen: Ikke for asyl, men for arbeidsinnvandring.

Hoksrud slik lagring som at «hele befolkningen settes under kontinuerlig overvåking». De setter bortimot Frp-rekord i selvmotsigelse, og prøver å skjule det bak generell retorikk mot EUs datalagringsdirektiv. Det har en nedre lagringstid på seks måneder, istedenfor Frps fem. Kan denne måneden være

forskjellen på himmel og helvete?

Faktum er at med regjeringens lovforslag får ikke politiet fullt ut samme tilgang som i dag, slik Frp vil. Vi styrker personvernet ved at domstolene skal bestemme om politiet kan innhente trafikkdata fra teleselskapene. Frp skremmer med at

gjennomføringen av direktivet innebærer så mye mer. Ja, man har foreslått 12 måneders lagring, men vil forhandle mellom 12 og 6 måneder. Ellers må alt som skal gjelde i Norge innføres i norsk lov. Vi har lagt fram våre endringer i nasjonal lovgivning, og håper Frp snart kommer med sine.



GENERALSEKRETÆR: Hva mener generalsekretær Kockkvold om Amundsens overgang fra Nordlys til statssekretærjobben?

Foto: KNUZ ERIK KNUDSEN/VG

Politiske svingdører

A-pressen er i mange sammenhenger stor i Norge. Ambisjonen er å bli enda større. I Nord-Norge dominerer A-presseavisene, gjerne under vignetten «fri og uavhengig.»

Det er er begrep som er mer enn tvilsomt både i markedsmessig og konkurransemessig sammenheng. A-presseavisene ynder å presentere seg som politisk nøytrale. Dette er et bilde som kanskje egner seg i avishusenes kantiner, men som neppe står til særlig troende blant leserne. I løpet av siste måneden har vi sett to eksempler på at sjefredaktører har hoppet av redaktørkrakken for å bli sentrale AP-politikere dagen derpå.

ROLLER



Ivar Kristiansen, stortingsrepresentant (h)

tis ordfører kandidat. Og forleden ble sjefredaktør i Nordlys Hans Kristian Amundsen utpekt til statssekretær i Stoltenberg II regjeringen. Jeg skal unngå å gå for mye inn på hvordan disse to «uavhengige» har sørget for den ene hyllingsomtalen etter den andre av Aps fortreffelighet. Jeg skal heller minne de samme avishus med

sine kjedevenner på om hvor kritisk disse har vært på andres bekostning. Eksempelvis når en statsråd, statssekretær, rådgiver eller stortingsrepresentant slutter for å jobbe i næringslivet. Da har det vært skreket alvorlig opp om behov for karantene, uheldig rolleblending osv. (Jeg har i disse spørsmålene vært langt på vei enig med redaktørene.)

Ikke særlig vakkert

Ikke veldig overraskende, men i ettertidens spotlight kan det se ut som at de samme redaktører over år har solgt sin politiske uavhengighet på samme måte som en viss mann solgte strikk i metervis. «Uavhengigheten» er avslørt, og det etterlatte inntrykk kan neppe sies å være særlig vakkert. Seks dager i uken «menner» også

A-pressens sjefredaktører noe om den aktuelle hverdag. Enten skrevet for egen hånd eller en lederartikkel – kommentar mottatt fra sitt sentrale pressebyrå. Og A-presseavisene mener mye både om dagens regjering, norske politikere

DEBATTEN



- Hans-Kristian Amundsen forlater redaktørkrakken i Nordlys for å bli statssekretær i Fiskeridepartementet.
- Det med Nordlys tilhører historien og vi har alle en historie, sa han til Journalisten.no.
- Uproblematisk?, spør artikkelforfatteren.

og andre samfunnsforhold. Hvor leseren guides til å tro at den daglige leder og kommentar er skrevet med avishusets mest objektive og uavhengige penn! Tiden er nå i anstendighetens navn inne til å foreta en gjennomgang av den så kalte objektivitet og uavhengighet som A-pressen smykker seg med.

I Narvik ble Roger Bergersen, inntil nylig sjefredaktør i Fremover, utpekt til Narvik Arbeiderpar-

nevnte overgangene i Narvik og Tromsø er helt uproblematisk, eller om slike transporter fra sjefredaktørplass til Ap-toppen anmelder et behov for selvransakelse? Leserne av Fremover og Nordlys har nok lenge vært innforstått med hva Ap-lojalitet betyr, men hva tenker lesere og redaktører i andre A-presse eide avishus, når abonnenten daglig slår opp i en «fri og uavhengig avis?»

Selvransakelse?

Men, når veien i tid og avstand fra redaktørkrakken til Aps topp er så kort som den er, bør det blinke

i varsellampene i en rekke avishus. Både Bergersen og ikke minst Amundsen premieres nå av partitoppene i Ap for sin innsats for partiet fra sine redaktørkontor.

Avisbransjen preges i stor grad av selvjustis. Jeg lurer likevel på om Kockkvold & co. synes de